

VK/4

МІТЛА

КАЛЕНДАР
АЛЬМАНАХ

на 1958 рік

«L A E S C O B A»

ANUARIO DE LA REVISTA UCRANIA

de Humor y Sátira

para el año 1958.

LIBRARY

Ukrainian Publishers

ВИДАВНИЦТВО ЮЛІАНА СФРЕДІАКА

Ltd.

БУЕНОС-АЙРЕС — АРГЕНТИНА

Inv. 3502

Обкладинка роботи Бориса Крюкова

Накладом Видавництва "Мітла"

EDITORIAL JULIAN SEREDIK

Casilla de Correo 7, (Sucursal 7).

BUENOS AIRES — ARGENTINA

Передрук дозволений за поданням джерела.

Tall. Graficos "Champion", J. V. Gonzales 2375, Bs.As.

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Гумор не є явищем відірваним від життя. Цілком навпаки — чим краще розвивається товариська спільнота, чим вище прямує література, наука, духове життя взагалі, чим більше поглиблюються мистецькі вияви — тим багатіші форми прибирає гумор. Його знаходимо у виді жартів, пародій, карикатур, він виявляється у журналах і книжках, у викладах професорів, в товариських забавах і в дружбі двоє людей, "його і її". Чим більше радіє душа — тим кращий гумор.

Зате в часах духового упадку, в роках, де панує людина-бестія, у горю і смутку, гумор проявляється тільки як підйом для нещасної душі; це т. зв. шибеничний гумор, і його треба цінити, як дошку рятунку, як сміх над поганою долею.

Гумор спостерігає дуже бистро, а що "намотає на вуса" — те і залишається довгі роки, ба й століття. Гумор виявляє свій погляд на цілу епоху і на поодинокую працю, на відношення людей до себе, на характери і м'які хребти, на людську мудрість і дурноту, на зарозумілість і скромність, на політику і наївність.

Згазки доброго гумору, — бо тільки про такий нам йдеться, — знаходимо в літературі і мистецтві продовж довгих тисячеліть у виді пародій і жартів, карикатур та усмішків. Найкращі письменники і поети не цуралися гумору, найкращі мудреці з гумором ширили свої вчення. Від Гомера по Сковороду і Расселя знаходимо серед філософів великий матеріал для гумору. Від безіменного автора карикатури в старинному літописі по веселі рисунки Шевченка, — щоб не враховувати сучасників, — знаходимо у мистецтві чимало

творів веселого жанру. І чи не час нам подбати про першу (врешті!) антологію українського гумору?

Коли людина попаде під обстріл гумору, — це для неї велика честь. "Обстріляний" стає "чимсь", стає важною особою, набирає особливої суспільної ваги. Не важне те, що він може бути дуже відомою постаттю, визначним ученим, політиком, економістом, мистцем. Важним стає тут те, що гумор відкриває перед такою "обстріляною" людиною простір дуже сердечний, дуже теплий і дружній. Бо гумор має свою широку публіку, своїх любителів. Поет без публіки — це трагедія, гумор без публіки — безодня і темрява.

З Новим 1958 Роком ми вітаємо щиро і дружньо нашу публіку і наших любителів гумору.

Видавництво "МІТЛА"

Н О В О Р І Ч Н Е

Рік за роком минає, як день,
Ми старіємось, світ не старіє,
Молодих він співає пісень,
Про геройські досягнення мріє.

І так буде, аж доки земля
Ходить козирем навколо сонця.
Скаче щастя — веселе теля
Під чужим, не під нашим віконцем.

А проте, ми й без щастя живем.
Хвалим долю, що злиднів не бачим,
Що московський ненависний Кремль
Сам себе поїдає, неначе.

Недаремно Нікіта горла:
— М'яса, масла, тепла для народу:
Де ж ти, п'явко, раніше була?
Надто пізно «мінати природу».

Підіймаються хвилі навкруг,
Виростають в незборену повінь.
Трохи більше суспільних напруг —
І затоне душителів човен.

Невідомий нам, роче, гряди!
Може, ти ще й не зміниш нічого,
Та НАБЛИЗИШ загибель біди,
Царство Правди, Свободи і Бога.

Іван ЕВЕНТУАЛЬНИЙ

січень

н. ст. ст. дні українські свята

латинські свята

1|19|С Боніфатія мчн.
2|20|Ч Свщмч. Ігнатія Богонос.
3|21|П Юліянини влмч.
4|22|С Вмчц. Анастасії

5|23|Н 30 по П. 10 муч. в Криті
6|24|П Пмч. Євгенії Свят. Вечір
7|25|В РІЗДВО ІСУСА ХР.
8|26|С СОБОР Пресв. БОГОР.
9|27|Ч Св. прмч. Стефана
10|28|П Свв. 20.000 муч. у Нік.
11|29|С 14.000 дітей убит. Іродом

12|30|Н 31 по П. Мучц Анисії
13|31|П Прп. Меланії
14|1|В НОВ. РІК, Вас, Гр., Ів.
15|2|С Преп. Сильвестра
16|3|Ч Пророка Малахії
17|4|П Собор 70 апостолів
18|5|С Навечір'я Богоявл. Піст

19|6|Н БОГОЯВЛ. ГОСП. Йорд.
20|7|П Собор Ів. Хрестителя
21|8|В Еміліяна преп.
22|9|С Св. митр. Филипа
23|10|Ч Св. Григорія Ніського
24|11|П Преп. Теодосія вел.
25|12|С Св. мц. Татіяни

26|13|Н 33 по П. Пр. Якова і Мак.
27|14|П ОО.у Синаї
28|15|В Пр. Павла і Гавриїла
29|16|Ч Покл. оковам ап. Петра
30|17|Ч Преп. Антонія Великого
31|18|П Свв. Афанасія й Кирила

Circunc. de N. S. J.
s. Macario, abad
sta. Genovefa, v.
Dulce nombre de J.

s. Simeón Estilista
Los Santos Reyes
s. Luciano, presb.
s. Severino, ob.
sta. Panerasia, v. m.
s. Pablo 1tr. ermit.
La Sagrada Familia

s. Arcadio, m.
s. Gumersindo, pb.
s. Hilario, ob. y dr.
s. Mauro
s. Marcelo. papa
sta. Rosalinda, v. m.
Cat. S. Pedro R.

sta. Eufrasia, v. m.
s. Sebastián
sta. Inés. vg. y mr.
s. Anastasio. m.
Desp. de la Virgen
s. Timoteo. ob., m.
Conv. de S. Paulo

sta. Paula
s. J. Crisóstomo, ob ..
s. Flaviano, m.
s. Feo. de Sales, ob.
sta. Martina, vg.
s. Juan Bosco, fund.

МОТОРИЗАЦІЯ В ПІВД. АМЕРИЦІ

— Мушу стягнути від вас кару. Ви не маєте мірника швидкості їзди! — каже поліцист до власника авто.

— Я його цілком не потребую. При 40 км. трясуться світляні фари, при 50 — трясеться ціла скринка, а при 60 — мої зуби!

— Здається, що ти це робиш навмисне. Кожний раз, як пробую тобі светер, ти зараз втягнеш рамена!

лютий

в. ст. дні українські свята латинські свята

1	19	С	Преп. Макарія	s. Efrén, diác. dt.
2	20	Н	МИТАРЯ І ФАР. Євтімія	s. Gilmerto, fd.
3	21	П	Преп. Максима ісповід.	s. Blas, ob. y mr
4	22	В	Препмч. Анастасія	s. Andrés, obispo
5	23	С	Свщмч. Клементія	sta. Agueda, v. m.
6	24	Ч	Преп. Ксені (Оксани)	s. Romualdo, abad
7	25	П	Св. Григорія Богослова	sta. Dorotea, v. m.
8	26	С	Ксенофонта і Мар.	s. Félix de V fd.
9	27	Н	БЛ. СИНА, Пер. мощів	sta. Apolonia, v. m.
10	28	П	Преп. Єфрема Печерс.	sta Escolástica, vg.
11	29	В	Преп. Лаврентія	N. Sra. de Lourdes
12	30	С	ТРЬОХ СВЯТИТЕЛІВ	sta. Eulalia, v. m.
13	31	Ч	Муч. Віктора, Никити	s. Benigno, pbro.
14	1	П	Муч. Трифона	s. Valentín, pbro.
15	2	С	СТРІТ. ГОСП., муч. Гав.	s. Faustino, mr.
16	3	Н	М'яс., Св. Симона і Анни	sta. Juliana, v. m.
17	4	П	Свящмч. Йосипа	s. Angilberto
18	5	В	Свмчч. Агафії	s. Máximo, m.
19	6	С	Свщмч. Христини	s. Gabino, pbro.
20	7	Ч	Св. Партемія і Луки	s. Sereno, m.
21	8	П	Св. прор. Захарії	s. Lucio, m.
22	9	С	Св. муч. Никифора	sta. Marg. Cortona
23	10	Н	Сироп., Харламп. і Порф	s. Pedro Damiano
24	11	П	Св. Всевол. Поч. в. посту	sta. Amalia
25	12	В	Св. Мелетія і Марини	s. Matías, ap.
26	13	С	Преп. Мартиніяна	s. Néstor, ob.
27	14	Ч	Рівноап. Кирила	s. Leandro, mr.
28	15	П	Св. ап. Онисима	s. Proterio

березень

н. ст. дні українські свята латинські свята

1|16|C| Свщмч. Памфіла
2|17|H| **І В. Посту, мч. Теод. Тир**
3|18|П| Св. Лева папи
4|19|В| Св. Архипа і Теодота
5|20|С| Преп. Корнилія
6|21|Ч| Преп. Тимотея
7|22|П| Св. мч. Маврикія
8|23|C| Свщмч. Полікарпа. Пом.

9|24|H| **2 В. Посту, 1 і 2 знайд.**
10|25|П| Св. Тарасія
11|26|В| Преп. Порфирія
12|27|C| Св. Прокопія
13|28|Ч| Преп. Василя
14|1|П| Прпмчц. Євдокії
15|2|C| Свщмч. Теодота. Помин.

16|3|H| **3 В. Посту. Св. Зенюна**
17|4|П| Преп. Гарасима
18|5|В| Св. мч. Конона
19|6|С| Св. 42 муч. Аморецьк.
20|7|Ч| Свщмч. Власія, Єфрема
21|8|П| Преп. Теофілакта
22|9|C| Св. 40 муч. Севастій. Пм

23|10|H| **4 В. По., Пр. Анастасії**
24|11|П| Св. Софронія
25|12|В| Преп. Теофана
26|13|C| Никифора патр.
27|14|Ч| Венедикта преп.
28|15|П| Муч. Агапія
29|16|C| Савина, мчн.

30|17|H| **5 В. П., Преп. Олексія**
31|18|П| Св. Кирила

s. Rosendo, fd.

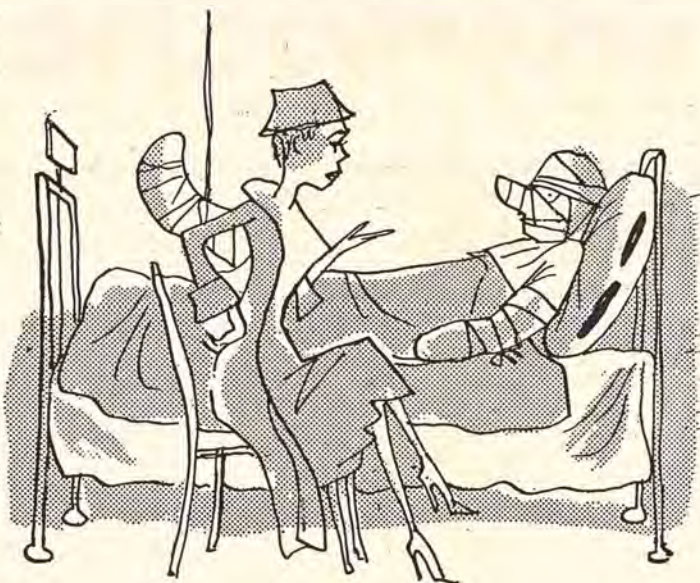
s. Heraclio, mr.
s. Máximo. sold.
s. **Casimiro, conf.**
s. Adriano, m.
s. Olegario, arz.
s. Tomás de Aquino
s. Juan de Dios, cf.

sta. **Francisca R.**
sta. Anastasia
sta. Agueda. vg.
s. Gregorio, papa
s. Rodrigo Salom
sta. Matilde, emp.
s. Raimundo de F.

s. **Abraham, an.**
s. **Patricio, obispo**
Arcáng. S. Gabriel
s. **José esp. Vidgen**
s. Joaquín p. Virg.
s, Benito, ab. (OTOÑO)
sta. Lea(vda

s. **Toribio, arz.**
ss. Marcos y T. m.
La Anunc. S^a Vg.
s. Braulio, eb.
s. J. Damasceno, dt.
s. J. Capistrano
s. Jonás, m.

s. Juan Címaco, ab.
s. Benjamín, m.

— Завжди ти є такий самий! Навіть не завважуєш, що я почала вживати нових парфум...

ПОСЛУШНИЙ ПАЦІЄНТ

— Пане докторе, ви сказали мені рік тому, що я позбудуся ревматизму, якщо оминатиму вологости.

— Ну, і допомгло?

— Помогло. Тепер я прийшов спитатися, чи можу вже скупатися.

●○● СУЧАСНІ БИЗНЕСМЕНИ

Двоє панів сидить в каварні. Один з них глянув на годинник та підвівся з крісла.

— Мушу вже йти! — сказав уголос. — Маю пильне побачення з чоловіком, який позичив мені 5 долярів.

— Де ви маєте стрінутись?

— Власне тут, у цій каварні! — сказав і вийшов скоренько на вулицю.

Квітень

н. ст.
ст. ст.
дні

українські свята

латинські свята

1|19|В| Свмч. Хризанта, Дарії
2|20|С| ОО. убитих в Синаї
3|21|Ч| Св. Якова ісповідника
4|22|П| Свщмч. Василя
5|23|С| Прп. Нікона, мчн. Лідії

6|24|Н| ЦВІТНА, пр. Захарія
7|25|П| БЛАГОВ. ПР. БОГОРО.
8|26|В| Собор св. арх. Гавриїла
9|27|С| Св. Матрони
10|28|Ч| Великий Четвер, Іляр.
11|29|П| ВЕЛИКА П'ЯТН. пр. М.
12|30|С| Велика Суб. пр. Ів. Ліст.

13|31|Н| ВЕЛИКДЕНЬ — В. ХР.
14|1|П| СВІТЛИЙ. Марії Єгип.
15|2|В| СВІТЛИЙ. мч. Полікар.
16|3|С| Преп. Никити
17|4|Ч| Преп. Йосифа
18|5|П| Преп. Марка
19|6|С| Прп. Методія

20|7|Н| Томина. мч. Євпсихія, ПР.
21|8|П| Св. Руфа
22|9|В| Свщмч. Євпсихія
23|10|С| Муч. Максима, Зенона
24|11|Ч| Антипи свщм.
25|12|П| Василя іспов.
26|13|С| Свщмч. Артемона

27|14|Н| Мирнонос. Св. Март. ісп.
28|15|П| Аристарха
29|16|В| Свщн. Агалії, Ірини
30|17|С| Симеона і Акаклія

sta. Teodora, c. m.
s. Francisco de P.
sta. Agape, v. m.
s. Isidoro de S. dt.
s. Vicente Ferrer

PASCUA, Resurrección
s. J. B. de Salle m. fd.
s. Dionisio, ob.
sta. Casilda, v.
s. Ezequiel, pf.
s. León I, p.
s. Zenón, ob.

s. Hermenegildo, m.
s. Pedro G. Telmo
s. Leonida, ob.
sta. Bernadita, v.
s. Aniento, p.
s. Perfecto, m.
s. Teófilo de Corte

s. Sulpicio, m.
s. Anselmo, arz.
ss. Sotero y CCayo
s. Jorge, m.
s. Fidel de Sigm.
s. Marcos Evang.
N. Sra. B. onsejo

s. Pedro Armengol.
sta. Valeria
s. Hugo, ab.
sta. Cofía, v. m.

НАЙКРАЩИЙ СПОМИН

— Чи ти забув, що перед двома місяцями я позичив тобі сто доларів?

— Ні, голубе, ця хвилина належить до моїх найкращих споминів!

КМЕТЛИВА СЕКРЕТАРКА

Клієнт: — Що? Папа директора нема? А ось його капелюх.

Секретарка (ображено): — Пан директор має два капелюхи!

НОМЕН — ОМЕН

Шеф фірми розмовляє з клієнтом. З приміщення бюро доходить страшна лайка.

— Це хто так у вас кричить? — питає здивований клієнт.

— Мій тихий співник — відповів шеф.

— Ні, цей біль голови дуже великий. Правдоподібно він пройде, як ви підете . . .

травень

в ст. дні українські свята латинські свята

1|18|Ч| Свщн. Віктора
2|19|П| Преп. Трифона
3|20|С| Свмч. Гавриїла

4|21|Н| Розслабленого, св. Теод.
5|22|П| Преп. Віталія
6|23|В| Влмч. ЮРІЯ ПЕРЕМ.
7|24|С| Преп. Єлисавети
8|25|Ч| Св. ап. єв. Марка
9|26|П| Св. Глафіри
10|27|С| Преп. Симеона

11|28|Н| Самарянки. Св. Кирила
12|29|П| Св. 9 муч. в Кизику
13|30|В| Св. ап. Якова
14|1|С| Пророка Єремії
15|2|Ч| Благ. кн. Бориса й Гліба
16|3|П| Пр. Теодосія Печерськ.
17|4|С| Мчц. Пелагії діви

18|5|Н| Слпного. Вмчц. Ірини
19|6|П| Пр. Йова Печерського
20|7|В| Св. Давида, Антонія
21|8|С| Св. ап. єв. Іоана
22|9|Ч| ВОЗН. ГОСП. Мик. Чуд:
23|10|П| Св. ап. Симона Зилота
24|11|С| Св. л. ап. Кирила і Мет.

25|12|Н| СВ. ОТЦІВ, Св. Еліфанія
26|13|П| Свщмч. Глікерії
27|14|В| Свчмуч. Ісидора
28|15|С| Преп. Пахомія вел.
29|16|Ч| Преп. Теодора Свящнм.
30|17|П| Ап. Андроника
31|18|С| Свмц. Александри. Пом.

ss. Felipe y Sat.
s. Atanasio, dt. ob.
Invene. Sta. Cruz

sta. Mónica
s. Pío, v. y.
s. Juan Damasceno
s. Estanislao, ob. m.
Aparic. S. Miguel
s. Gregorio N.,
s. Antonio, arz.

N. Sra. de Desamp.
s. Domingo de C.
s. Roberto B., dt.
s. Parcomio, ab.
s. Isidro Labrador
s. Ubaldo, ob.
s. Pascual Baylón

s. Venancio, m.
sta. Ivón o Ivés
s. Bernardino de S.
s. Valente, m.
sta. Fita de C. v.
s. Desiderio, ob.
N. S. Auxilio Crist.

s. Gregorio, p.
s. Felipe dde Neri
sta. Beda
s. Emilio, m.
s. Restituto, m.
sta. Juana de Arco
sta. Petronila, v.

- Чоловік Марусі це відомий господарський потентат!
— Був. Доки з нею не оженився!

ЗНАМЕНИТИЙ НАСТАВНИК

На будові. Робітники працювали на третьому поверсі, будівничий був на долині. Один з нездар-новоприбулий, який ще не опанував гаразд будівельної техніки, поховзнувся на дошці і впав з III-го поверху на землю. На щастя, впав на купку піску. Ледве очуняв, як чує голос будівничого:

— Якто, ще півгодини до кінця роботи, а ви вже тут?!

червень

н. ст. дні українські свята

латинські свята

1|19|Н| ЗЕЛ. СВЯТА — ПР. ТР.
2|20|П| ДЕНЬ СВ. ДУХА, мч. Т.
3|21|В| Рівн. ап. Конст. і Олени
4|22|С| Мчн. Василіска
5|23|Ч| Симеона преп.
6|24|П| Преп. Симеона
7|25|С| З знайд. Гол. Ів. Хр.

8|26|Н| 1 по П. Св. ап. Карпа
9|27|П| Свмч. Теодори, Поч. П.
10|28|В| Преп. Никити
11|29|С| Преп. Теодосії
12|30|Ч| Ісаакія преподобн.
13|31|П| Св. ап. Ермія
14|1|С| Юстина мученика

15|2|Н| 2 по П. сят. Никифора
16|3|П| Свщмч. Лукіяна
17|4|В| Св. Мітрофана
18|5|С| Доротея свщмч.
19|6|Ч| Пресв. Евхр. (на нед.)
20|7|П| Свщмч. Теодора
21|8|С| Св. Єфрема

22|9|Н| 3 по П. Св. Кирила, Мар.
23|10|П| Тимотея мчн.
24|11|В| Ап. Вартоломея
25|12|С| Преп. Онуфрія
26|13|Ч| Мц. Акилини
27|14|П| Єлисея пророка
28|15|С| Пресв. Серця Христ.

29|16|Н| 4 по П. Св. Тихона
30|17|П| Муч. Мануїла

s. Iñigo, ab.
s. Marcelino, m.
sta. Clotilde, r.
s. Quirino, m.
s. Bonifacio
s. Norberto, c. arz.
s. Pablo, ob.

s. Medardo, ob.
s. Columbia, m.
sta. Margarita, r.
s. Bernabé, ap.
s. Juan de Sahagún
s. Antonio de Padua
s. Basilio, ob. dt.

s. Vito, m.
s. Orellano, ob.
s. Hervé
sta. Marina, v. m.
s. Gervasio, m.
s. Silverio, p. m.
s. Luis Gonzaga

s. Paulino, ob.
sta. Agripina, v. m.
Nat. S.aJ. Bautista
s. Guillermo m. c.
s. Pelayo, m.
s. Crecente, m.
s. Ireneo, ob.

ss. Perdo y Pablo
Com. S. Pablo, ap.

ЩАСТЯ В НЕЩАСТЮ

Велика фірма влаштовує під кінець року бенкет. Одному урядовцеві випало сидіти якраз біля гарної панючки. По півгодини власник фірми усміхнувся привітно й — пішов.

— Слава Богу, що старий зник. Це найбільша свиня в цілому місті.

— Так? — каже панючка. — А ви знаєте, хто я?

— Ні.

— Я є його дочка!

Урядовець зблід, і після хвилини питає:

— А ви знаєте, хто я?

— Ні, — відповіла дівчина.

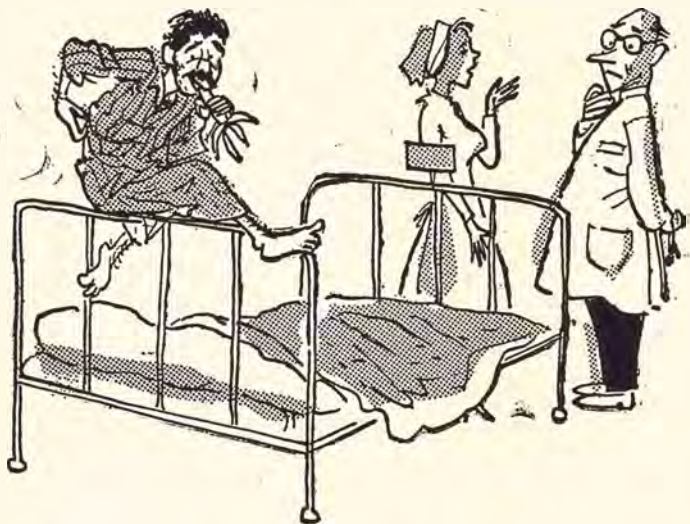
— Богу дякувати! — сказав, підвівся й вибіг із залі.

— * * —

ТЯЖКА СИТУАЦІЯ

Водолаз працює на дні моря. Враз чує через телефон з покладау корабля наказ:

— Сейчас виходьте нагору, ми тонемо!

— Може вже, пане докторе, перервати дієту з бананів?

липень

н. ст. дні українські свята латинські свята

1|18|В| Пр. Леонтія Печерськ.
2|19|С| Св. ап. Юди брата Гос.
3|20|Ч| Свщнм. Методія
4|21|П| Свщмч. Юліяна
5|22|С| Евзекія свщнм.

Prec. sangre Jesús
Visitac. de la Virg.
s. León II, p.
s. Teodoro, ob.
sta. Filomena, y.

6|23|Н| 5 по П. Свмц. Агрепини
7|24|П| РІЗДВО ІВАНА ХРЕСТ.
8|25|В| Преп. Февронії
9|26|С| Преп. Давида
10|27|Ч| Сасмона преп.
11|28|П| Пр. Кира (кінець Петр)
12|29|С| Свв. Ап. ПЕТРА і ПАВЛА

s. Goar, c.
ss. Cirillo y Metodio
sta. Isabel Portugal
Nñ Str. de Itatí
sta Felicidad
s. Pío I, p.
s. Juan Gualberto

13|30|Н| 6 по П. Собор 12 апост.
14|1|П| Св. Козьми і Дам'яна
15|2|В| Пол. Ризи Прсв. Бог.
16|3|С| Преп. Анатолія
17|4|Ч| Св. Андрія Критського
18|5|П| Кирила і Методія
19|6|С| Атанасія преп.

s. Anacleto, p. m.
s. Buenaventura, d.
s. Enrique II, emp.
N. Sra. del Carmtn
s. Alejo, c.
s. Camilo de L. c.
s. Vicente de Paúl

20|7|Н| 7 по П. Томи преп.
21|8|П| Свщнм. Прокопія
22|9|В| Свщмч. Панкратія
23|10|С| Пр. Антонія Печерськ.
24|11|Ч| Блаж. кн. Ольги
25|12|П| Свщмч. Іларія
26|13|С| Собор Арх. Гавриїла

s. Jerónimo E. c.
s. Daniel. pf.
sta. Ma. Magdalena
s. Apolinar, ob.
sta. Cristina, v. m.
s. Santiago, ap.
sta. Ana, m. Virgen

27|14|Н| 8 по П. Прмч. Онисима
28|15|П| Св. Володимира Велик.
29|16|В| Атинегена свщнм.
30|17|С| Свщнм. Марини
31|18|Ч| Мчн. Еміліяна, Якінта

s. Pantaleón ,
s. Inocencio I, p.
sta. Marta, v.
s. Abel, m.
s. Ignacio I. c.

— Хсчу вам сердешно подякувати, панночко, за те, що підібрали мені такі відповідні окуляри!

~~~~~

ЩЕ НЕ ПРИВИК...

Багато наших у Півн. Америці, маючи авто, їдуть часто без ніякої майже потреби, з міста до міста.

— Знаєш що, Левку? — каже наш земляк у Нью-Йорку до свого земляка, який тількищо прибув на землю Вашингтона з Аргентини. — Купи собі авто. Це чудесна річ! Як о годині восьмій виїдеш з Нью-Йорку, то дев'ята і пів будеш у Філядельфії!

— Ну? — спитав з-черги наляканий новоприбулий, — і що я маю о пів до десятої робити в Філядельфії?

—●—

серпень

н. ст.
ст. ст.
дні

українські свята

латинські свята

1|19|П| Преп. Мокрини
2|20|С| Св. прор. Ілії

3|21|Н| 9 по П. Преп. Симеона
4|22|П| Р. ап. Марії Магдалини
5|23|В| Муч. Теофіла
6|24|С| Свв. мч. Бориса і Гліба
7|25|Ч| Успення св. Анни
8|26|П| Свящмч. Ермолая
9|27|С| Влмч. Пантелеймона

10|28|Н| 10 по П. єв. ап. Ніканора
11|29|П| Мчч. Серафими діви
12|30|В| Ап. Сили й Силуана
13|31|С| Євдокима прав.
14|1|Ч| Свщнм. Маков.
15|2|П| Пер. мощів свчн. Стеф.
16|3|С| Преп. Ісаакія

17|4|Н| 11 по П. Св. 7 отроків Е.
18|5|П| Муч. Евсигнія
19|9|В| ПРЕОБР. ГОСП. СПАСА
20|7|С| Дометії, Пульхерії
21|8|Ч| Мч. Леоніда
22|9|П| Св. ап. Матвія
23|10|С| Свмч. Лаврентія

24|11|Н| 12 по П. преп. Клявдії
25|12|П| Св. мч. Фотія
26|13|В| Максима преп.
27|14|С| Прор. Михея
28|15|Ч| УСПІН. ПР. БОГОРОД.
29|16|П| Преп. Нікодима
30|17|С| Мирона мчн.

31|18|Н| 13 по П. Мчч. Флора і Л.

S. Pedro ad Víncula
N. Sra. de Angeles

sta. Lidia la Purp.
s. Domingo Guzm.
N. Sra. las Nieves
ss. Justo y Pastor
s. Cayetano Tiena
s. Osvaldo, rey
s. David, c.

s. Lorenzo. dc. m.
s. Alepandro, ob.
sta. Clara, v.
s. Hipólito, m.
s. Tarcisio, m.
La Asunc. de la Virgen
s. Roque, c.

s. Jacinto, c.
sta. Elena, m.
s. Juan Eudes
s. Bernardo, ab.
sta. Juana Fca. C.
s. Sinforiano, m.
s. Felipe B. fd.

s. Bartolomé, ap.
s. Luis, rey
s. Cesáreo, ob.
s. José Calasanz, f.
s. Agustín, dt.
Degoll. J. Bautista
sta. Rosa de Lima

s. Ramón Nonato

НАРІКАЙЛО...

— Ах, перестаньте говорити про місяць, — каже підпийтий гість, — не хочу нічого й чути про нього. Завжди, коли ночі найтемніші, його нема на небі!..

—**—

ЦЕ ВЖЕ ЗАБАГАТО...

— Я хотів би квіти для моєї хворої сестри.
— Прошу дуже, тут є рожі, тузін — три долари.
— Е, ні, так хвора вона ще не є!..

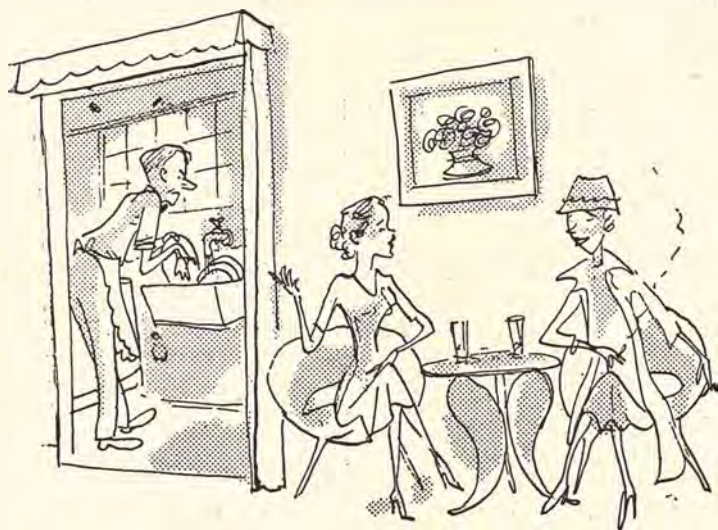
—**—

П Р И М У С

— Я вчора був змушений сміятися!
— Змушений?
— Так. Мій шеф розказував дотеп!

—**—

*

— Не думай, що мій Лаврентій має тарілки від першого дня нашого одруження. Цього дня ми вечеряли в ресторані...

вересень

н. ст. ст. дні українські свята

латинські свята

1|19|П| Свмч. Андрея Стратил.
2|20|В| Прор. Самуїла
3|21|С| Тадея апостола
4|22|Ч| Свмч. Іриней
5|23|П| Свмч. Лупа
6|24|С| Свщмч. Євтихія

7|25|Н| 14 по П. св. ап. Тита
8|26|П| Свмчч. Адріана і Натал.
9|27|В| Преп. Сави
10|28|С| Августина, Мойс.
11|29|Ч| Ускіи. Гол. Св. Івана
12|30|П| Св. Олександра
13|31|С| Пол. Пояса Пресв. Бог.

14| 1|Н| 15 по П. пр. Семиона Ст.
15| 2|П| Свщмч. Маманта
16| 3|В| Свмч. Василіси
17| 4|С| Прор. Мойсея
18| 5|Ч| Прав. Захарії і Єлисаб.
19| 6|П| Чудо арх. Михаїла
20| 7|С| Брп. Макарія і Созон.

21| 8|Н| 16 по П. Р. ПР. БОГОР.
22| 9|П| Богоот. Якіма й Анни
23|10|В| Мчч. Мінодори, Німфод.
24|11|С| Преп. Теодори
25|12|Ч| Автонома свщмч.
26|13|П| Мч. Корнилія сотника
27|14|С| ВОЗДВ ХР. ГОСП.

28|15|Н| 17 по П. Вмчч. Никити
29|16|П| Влмчч. Євфимії
30|17|В| Свмч. Віри. Над., Л., С.

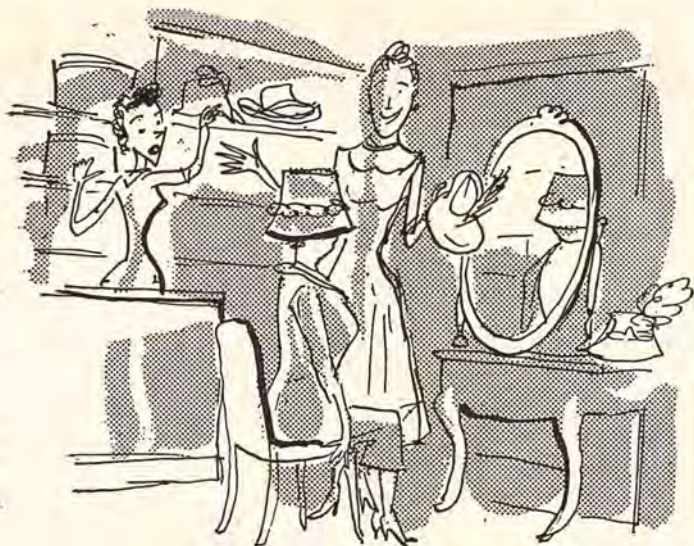
s. Gil, ab.
s. Elpidio, ob.
sta. Eufemia, v. m.
s. Moisés
sta. Obdulia, v.
s. Zacarías, p.

Los márt. Uganda
Nat. Sta. Virgen
s. Pedro Claver
Márt. del Japón
ss. Proto y Jacinto
Dulce nombre María
s. Amado, af.

Ezalt. Eta, Cfuz
Los 7 dol. Virgen
s. Cornelio
sta. Arinda, m.
s. José Cupertino, c.
s. Genaro, ob. m.
sta. Susana, m.

s. Mateo, ap. y ev.
s. Mauricio, m.
s. Lino, p.
N. S. de la Merced
s. Cleofás
sta. Eugenia O., ab.
ss. Cosme y Damián

s. Wenceslao
s. Miguel Arcángel
s. Jerónimo, dt.

— Вам є в цьому капелюсі прекрасно! Шкода, що ви не можете цього подивляти!

ПЕРША ВІСТКА

— Мамо, мені здається, що Орест має щодо мене поважні наміри.

— Чому, донечко?

— Бо каже вже, що в дешевих сукенках мені найкраще до лиця...

— ** —

МУДРА ПОРАДА

— Ошаджувати — дуже важна чинність, — говорив шеф фірми. — Ошаджуючи, не будете потребувати підвижки платень. І треба починати з дрібниць. Ось, наприклад, пане Горошко, я довідався, що ви купили лотерійний квиток, і ваша дружина теж купила. Пощо, пане Горошко? Аджеж відомо, що уряд визначає тільки один головний виграш!

жовтень

н. ст.   ст. ст.   дні   українські свята   латинські свята

1|18|С| Мчн. Ірини, Аріядні
2|19|Ч| Трофима і Саватія
3|20|П| Евстахія і Татіани
4|21|С| Кондрата ап.

5|22|Н| 18 по П. Фоми і Йони
6|23|П| Зач. мв. Іоана Хрест.
7|24|В| Влкм. Теклі
8|25|С| Преп. Евфрозини
9|26|Ч| Св. ап. Іоана Богослова
10|27|П| Мчц. Акиліни
11|28|С| Преп. Харитона

12|29|Н| 19 по П. Пр. Киріяка
13|30|П| Влкмч. Григорія
14|1|В| Покров Пресв. Богор.
15|2|С| Блаж. Кипріяна
16|3|Ч| Свящм. Дионісія
17|4|П| Єротей свідм.
18|5|С| Влкмчн. Харитини

19|6|Н| 20 по П., Томи апост.
20|7|П| Свщм. Сеггія і в.
21|8|В| Св. Пелагії, Агнатія
22|9|С| Св. ап. Якова
23|10|Ч| Евлампія мчн.
24|11|П| Мчц. Зинаїди
25|12|С| Мч. Андроника

26|13|Н| 21 по П. Христа-Царя
27|14|П| Преп. Параскевії
28|15|В| Преп. Євтімія
29|16|С| Св. Лонгіна
30|17|Ч| Прор. Осії
31|18|П| св. Луки ап., І-го еванг.

s. Remigio, ob.
Los ss. Ang. Cust.
sta. Teres. N. Jesús
s. Francisco de Asís

s. Froilán, ob.
s. Bruno, id.
Nñ Sra del Rosario
sta Tais la penit.
s. Luis Beltrán
s. Francisco de B.
s. Victor, m.

N. Sra del Pilar
s. Eduardo, rey
s. Calixto, p.
sta Teresa de Jesús
s. Galo, ap. Suiza
sta. Eduvígis
s. Lucas, evang.

s. Pedro de Alcánt.
sta. Irene, v. m.
s. Hilarión, m.
sta. Ma. Salomé
s. Servando, m.
s. Rafael arcáng..
ss. Crisanto. Darío

s. Evaristo, p. m.
s. Frumencio
ss. Simón J. Tadeo
sta. Ermelinda
s. Gerardo, ob.
s. Quintín, m.

НЕПОРОЗУМІННЯ

М а м а : — Ви прохали мою доньку о руку. Чому ж ви мене спершу не запитали?

В і н : — Я не знав, що ви мене теж любите!

ЩИРЕ ВИЗНАННЯ

— Чи ти любив би мене, Михасю, теж і тоді, як би я була десь від тебе дуже-дуже далеко?

— Так, Ірено! І чим далі — тим більше!

— Я перебула вакації чудово! Під час перерви покажу тобі його знимку...

Листопад

в. ст. дні українські свята латинські свята

1|19|С| Прор. Йоїла. Поминал.

2|20|Н| 22 по П. Преп. Матроні

3|21|П| Преп. Іларіона

4|22|В| Мчц. Глікерії

5|23|С| Св. ап. Якова

6|24|Ч| Св. Валентина і Арети

7|25|П| Мч. Маркіяна

8|26|С| Вмчч. Димитрія Солунс.

9|27|Н| 23 по П. Преп. Нестора

10|28|П| Параскевії і Неоніли

11|29|В| Мчц. Анастасії Римлян.

12|30|С| мчч. Зиновії, Йосафата

13|31|Ч| Преп. Спиридона

14| 1|П| Св. Косми і Дам'яна

15| 2|С| Мч. Акидина

16| 3|Н| 24 по П. Айт. і Йосифа

17| 4|П| Препд. Йоанікія

18| 5|В| Жчн. Галактіона

19| 6|С| Павла Царг. іспов.

20| 7|Ч| Преп. Кирила

21| 8|П| Собор Архистр. Михаїла

22| 9|С| Мчн. Онисифора

23|10|Н| 25 по П. Свмч. Ореста

24|11|П| Мчн. Віктора, Мина

25|12|В| Св. Іоана Милостивого

26|13|С| Св. Іоана Золотоустого

27|14|Ч| Ап. Пилипа

28|15|П| Мч. Гурія, Початок Пил.

29|16|С| Св. ап. Матвія

30|17|Н| 26 по П. Св. Максима, Ц.

F. de Todos Santos

Conm. Fieles Dif.

sta. Ida, m.

s. Carlos B., arz.

s. Rómulo, ab.

s. Félix, m.

s. Wilibordo, ob.

s. Claydio, m.

s. Orestes, m.

s. Andrés Avelino

s. Martín de Tours, ob.

s. René, ob.

s. Diego de Alcalá

s. Laurencio, ob.

s. Alberto M. dt.

sta. Gertrudis, v.

s. Gregorio T.

sta. Alda, v.

sta. Isabel de H.

s. Dasio, ob.

Present. de la Virg.

sta. Cecilia, v. m.

sta. Lucrecia, v. m.

sta. Flora, m.

sta. Catalina, v. m.

sta. Delfina, v.

Manif. Med. Milag.

s. Beato, adv.

s. Saturnino

s. Andrés, ap.

— Ваші близнючки, пане професоре, дуже подібні.
— Це правда. Марійку я пізнаю зараз, але Іванку — досить трудно!

ДІТИ АТОМОВОЇ ДОБИ

— Твій татко має таке гарне, сиве волосся!
— Так, — відповів малий, — і його завдячує він мені!
Сам це сказав...

Синочок вертається з діточої забави від сусідів, де жив однокласник, Петрусь.

— Не було гарно! — розповідає вдома, — мені не дозволили навіть савитись їхніми забавками!

— А ти повинен був тоді відвернутись, і не глянувши навіть на Петруся, піти додому.

— Тепер не ті часи, тату! Я дав Петрусьові два рази по щоці і залишився!

ПЕРШИЙ ВИГЛЯД НЕ ВАЖНИЙ . . .

— Що ви собі думаєте? Ви вважаєте мене за дурня?
— Я ніколи не оцінюю людей після їх зовнішнього вигляду!

ЩУДЕНЬ

Н. ст. ІНУ українські свята латинські свята

1|18|П Мч. Романа
2|19|В Преп. Варлаама
3|20|С Преп. Григорія
4|21|Ч **ВВЕД. в храм ПР БОГ.**
5|22|П Ап. Филимона
6|23|С Св. Митрофана

s. Eloy, ob.
sta. Bibiana, v. m.
s. Franc. Javier
sta Bárbara, v. m.
s. Sanás ab.
s. Nicolás, ob.

7|24|Н **27 по П. свмч. Катерини**
8|25|П Преп. Климентія
9|26|В Преп. Алипія стовпника
10|27|С Влкмч. Якова Перс.
11|28|Ч Мч. Стефана нового
12|29|П Преп. Нектарія
13|30|С Св. ап. Андрія Первозв.

s. Ambrosio, ob. dt.
Inmac Conc. Mar.
sta. Leocadia, v. m.
sta. Eulalia, v. m.
s. Dámaso, p.
sta. Adelaida, m.
sta. Lucia, v. m.

14|1|Н **28 по П. Прор. Наума**
15|2|П Мчц. Миропії
16|3|П Прор. Софонії
17|4|С Свмчц. Варвари
18|5|Ч Преп. Сави Освященно.
19|6|П **Св. МИКОЛАЯ ЧУДОТВ.**
20|7|С еп. Амвросія

s. Venancio F. ob.
sta. Cristina, v.
s. Eusebio, ob.
s. Lázaro, ob.
N. Sra. de la O.
s. Nemesio, m.
sto. Domingo Silos

21|8|Н **29 по П. Преп. Потapia**
22|9|П **Зачяття Пресв. Бог.**
23|10|В Мч. Маріяна
24|11|С Преп. Даниїла стовпн.
25|12|Ч Св. Спирідона
26|13|П Мч. Мардарія
27|14|С Влкчн. Тирса і Левкія

sto. Tomás, ap.
s. Honorato, m.
sta. Victoria T. m.
s. Delfín, ob.
Nat. de N. S. Jesús
s. Esteban, procom.
s. Juan Evang.

28|15|Н **30 по П. Мч. Елиутерія**
29|16|П Блаж. Теофанії
30|17|В Прор. Даниїла
31|18|С Мчю. Севастіяна і інш.

Los Ss. Inocentes
sta. Melania
s. Sabino, ob.
s. Silvestre

СЮРРЕАЛІЗМ

— Тепер ти підріс і треба подумати про твоє майбутнє,
— сказала крокодилиха до малого крокодиля. — Чим ти хочеш бути? Портфелем чи скринкою на цигара?

— — — — —

Дві курки втікають на подвір'ю від когута.

— Звільнім трохи бігу, — каже одна, — він, як видно, не такий уже й молодий...

— Скажи, кохана, як ти знаєш, що ти мене так безгранично любиш?

— Знаєш, я є дуже лиха, як хто скаже, що ти ідіот.

Як козак має задовгі вуса . . .

ТРУДНА ПРОБЛЕМА

Двое друзів сидить у коршмі. Один з них нараз задумався, вп'ялив очі в якийсь пункт, мовчить.

— Що сталося, Юрку? — Чому сумуєш?

— Знаєш, не можу нагадати собі, чи моя жінка казала мені випити одне пиво та прийти додому о 10-тій годині, чи випити десять пив, і вернутись о першій!..

З СУДОВИХ АКТІВ

Суддя: — Чи ви думаєте, що обвинувачений лише під впливом моменту назвав вас свинею?

— Ні, пане суддя. Він перед тим довго дивився на мене.

— § — § — § — § —

Суддя: — Ви назвали Шевелила бандитом, злодієм, ошустом. Чи це правда?

— Так, пане суддя.

— Ви назвали його теж найбільшим дурнем століття?

— Ні, пане суддя. Це я, на жаль, забув!

— § — § — § — § —

Суддя до підсудного: — Ви гляньте тільки: велика гуля на голові. І ще кажете, що ви боролися духовою зброєю.

Обвинувачений: — Авжеж, пане суддя. Це був перший том "Оста".

— § — § — § — § —

Суддя: — Ви, обвинувачений, маєте останнє слово!

Обвинувачений (звертається до публіки): — Ти чула, стара?!

— § — § — § — § —

Суддя: — Якими приладдями ви його побили?

Підсудний: — Ніякими! Все чиста ручна робота!

— § — § — § — § —

Суддя: — Кажете, що гість не хотів платити за кімнату. Чому?

ГОТЕЛЯР: — Не хотів. Сказав, що не заплатить, бо цілу ніч в його кімнаті пищали миші.

Суддя: — А ви що на те?

ГОТЕЛЯР: — Нічо! Аджеж за ті три долари на добу не міг я йому замовити для співу Льольобріджиду!

— § — § — § — § —

— Коли ви вламались до чужого помешкання, то чи не подумали про вашого бідного, але чесного батька?

— Думав, але там не знайшлося нічого відповідного для нього...

ДЕЩО ПРО ШКОТІВ

Шкот приходить на пошту й каже: — Одну марку за 20 пенні.

Він глядить на урядовця, щось пригадує собі й не може пригадати. Врешті каже: — Чи ми не є звідкись знайомі?

— Так, — відповідає урядовець, — це я вирятував вас з води, як ви топились минулого року.

— О, дуже мені приємно... В такому разі дайте мені три марки по 20 пенні!

— ** —

На всіх фотографіях шкоти мають сумне обличчя. Лише один фотограф робив знімки усіх шкотів з веселим виразом лица. Його запитали якось у товаристві:

— Як ти це робиш?

— Дуже просто! Коли маю вже фотографувати, витягаю табличку з написом: 5% ОПУСТУ!

СКОРО, СКОРО...

До бару вбігає гість.

— Скоро, скоро, дайте мені подвійний коньяк заки буде авантюра!

Власник скоренько налив. — гість душком випив.

— Скоро, дайте ще один заки буде авантюра!

Власник розливаючи, наливає.

— І ще один, заки буде авантюра!

— Прошу дуже! — говорить урешті власник, наливаючи третю чарку, — але яка авантюра має бути?

— Бо я не маю грошей, щоб заплатити!..

ЗНАЙШОВ ОПРАВДАННЯ

— Татусю, ходім сьогодні до цирку.

— Не можу.

— Ходім, татусю!

— Не піду!

— Я тебе прошу! Там виступатиме пані на білому-білому коні, і не зодягнена, тільки накрита власним волоссям.

— Добре, підемо. Я вже давно не бачив білого коня.

— Отже ти рішилася заручитись з Олегом. А чи він розповів тобі, що раніше хотів одружитися зі мною?

— Цього не сказав. Але зате признався, що поки пізнав мене, зробив багато дурниць.

ЗАСТРІЛЬСЯ, БЛАГАЮ!

Десь здалеку вітер доносив уривки життєрадісного танцю...

І птаство серед джунглів буйної зелені надривалося від щастя...

Крилато-цибатоплигаючі створіння в траві сверлили повітря дивовижними згуками...

Все танцювало, співало, сюрчало від надмірної радості.

Лише поет збирався вмирати... Мандрував до побережжя річки... З жмутом паперів під рукою та із здоровенною валізою.

"Коли б світ знав, що в тій валізі приховано, — ненароком мелькнуло в поетичній голові, — не прийшлося б мені на себе руки здимати. Вірніше, коли б світ забажав знати..."

Він підніс жмут паперів, попестив їх поглядом та долоною і — поцілував...

"Віршики... Маленькі й більшенькі... Ось перша моя перлиночка... Ще коли я лише починав творити..."

Він розправив папір, набрав повні легені прибережної свіжості й продеклямував:

Смерть Марії (Богуславки)

Марусе, ти, Марусе!

Вмирати підожли!

Вона ж відповідає:

"Я вмерла назавжди".

Марусе, ти, Марусе!

Навіщо драма ця?

Маруся отруїлась

До самого кінця.

Невимовний трагізм віршика примусив його здригнутися... "Отруїлась до самого кінця" — показав він ще раз — і просльозився... — Отака і твоя доля, поете-мандрівнику, — промимрив він сам до себе, вмошуючись на крайчику ослона. — Чи ж думав я, що, написавши дванадцять томів поем, віршів, афоризмів, істин, варіацій на тему і без теми, прине-

су їх всіх сюди, на побережжя — і розвію по вітрі.“

Він згріб, скільки зміг, в долоню віршованого паперу й задивився на нього...

“Квіти мої, перламутрові! Летить собі, мої квіти, мов ті ластівки й стукайте до сумління світу про загибель непризнаюго генія...”

Він від урочистого хвилювання аж гикнув й негайно вибачився, хоч біля нього, окрім його поезії, нікого не було.

“Непризнаюго генія“, — повторив він свій удалий вислів, перегортаючи листочки.

“Ось збілочка “Термодинаміка на вербах“... Ось улюблений цикл віршів під назвою “Хмародер, зодягнений в штани“... Якої праці каторжної я доклав, щоб надягти штани на хмародера, і що ж, як надягнув — ніхто не хоче друкувати... А ось останній віршик, дитинка моя сюрреалістична:

Кішка загавкала когучом —

Отак тоненько: тьох-тьох-тьох!

І зірка впала до каструлі

Йї зчинила там переполох...

“Яка глибина вислову! Яка симфонія контрастів! І що ж, вислав до літературного зошиту — не приймають... Радять вислати до гумористичного журналу... Гумористика не друкує — скеровує до лікарського товариства, а лікарське товариство подає адресу психіатричного бюлетеню... Зачароване коло...”

Він у розпачі потрусив головою і оглянув прибережну площу...

Анікогісінько... Лише він та поезія...

“Самотність горбата... Хіба варта з нею жити... Писав роками вірші, хотів накласти духову печать на нашу культуру — і не прийняли... Відмовилися, відцуралися, зігнували, не друкували... Тому — прощай, моя робоча валізо, прощайте віршики, маленькі й більшенькі — я вас покидаю... Не тому, що вас не люблю — ні-ні-ні, а тому, що люди вас не розуміють і не долюблюють...”

Він повільно підвівся, хвилинку стояв з похиленим чолом перед валізою, мов би віддавав їй останню шану — і в нерішучості запустив руку в кишеню.

“Б-р-р, яке гидке створіння! — подумав він, витягаючи

з-під плаща нагана. — То від оцього нікчемного заліза згину я, умру, як та Маруся — до самого кінця...”

Переклав зброю з однієї руки в другу, ніби устійнюючи вагу металю, і йому стало душно...

“Наган, як наган — маленький, зграбний, легенький, а цівка, мов гарматне дуло...”

Він приставив зброю до грудей і дотик металю полоско-тав його...

“А що як не попаду у серце... Буде скандал... Казати-муть — в живіт ціляв — і промахнувся, — шептав йому якийсь внутрішній голос. — Ні, цілятиму у скроню...”

Він слиною звогинив чуприну і з тяжким зусиллям, якого вистачило б для підваження гармати, наблизив до очей нагана...

“Тепер вже шлях простелений до вічності... Прощайте, твори... Цікаво, яке пегше відчуття від кулі... Тріск черепа і подмух спаленого чуба... Нестерпне...”

Він чекав пострілу, тріскоту й подмуху...

— Богом благаю, зупиніться! Що ви здуріли? — мов грім залунало на побережжі.

Поет з піднесеним наганом застиг на місці... “Чи це причулося йому, чи й справді хтось звертається до нього...”

О, так... Перед ним на віддалі маячила людина.

— Що ви надумали? Віддайте зброю!

— Йди геть звідсіль! — злісно гримнув поет. — Йди геть, непоетична ти істото, не перешкоджай поезії здійснити тверде рішення...

Людина приближалася до нього...

— Чоловіче, почекайте... Не спішіть кінчати самогубством... На світі стільки цікавого існує... Озирайтесь навкруги уважно... Чи чуєте — джазова музика пиляє... Ковбої... Кабаре, а там красуні в прозорих чвертьсуконках...

— Проза життя... Поезії у вас — ні крихітки...

Чоловік вже був на віддалі двох кроків. Пильно дивився на людину, що тількищо стояла в обіймах смерті... “Наєїть обличчя стерпіти можна... І що ж, коли б оце не я, валялася б несимпатично оця кудлата голова отут поміж травною...”

— Хто ви такий?

“Самовбивник” мовчав... Лише гордо підніс чоло, обрамлене розкуйовдженою гривною...

— Я — іскра Божа, — по павзі відповів.

— Тобто, пожежник?

— Який пожежник?! Ну у вас же і фантазія карликувата. Поет я! Абстрактно-реалістичний.

І ткнув пальцем, обсмаченим цигарками, у груди:

— Бачите, що там?

Людина вдивлялася в те місце, де палець нашілювався, й нічого особливого не помічала.

— Бачу, — несміливо відказала вона, — бачу сорочку...

— О, сіра будешчино! А під сорочкою що?

— Підсорочинка підозрілого кольору.

Цього було досить, щоб розпалити поета до нестями... Він йому показує на груди — духове джерело — повне надхнення і дії, а він про сорочки та підсорочки...

— Розумієтеся на речах, як моя прабабка, — відрубав поет. — Та ж під оцією сорочкою серце... Отаке велике! — і махом руки він окреслив приблизну його величину. — І повне поезії... І б'ється в такт модерного життя... Второпали — с е р ц е — трансформатор ідей моїх, динамомашини мого надхнення, ракетний двигун моїх мислей... Серце... І йому не дають працювати... Коротко — моє серце хворіє...

— А яка саме хвороба? Кардит?

— Ні.

— Артеріосклероза?

— Гірше. Ігноранція... Не друкують моїх серцевих переживань... Ігнорують їх... Дванадцять томів поезії накопичилось — і ніхто не хоче бодай дещо опублікувати. Один-єдиний раз мій віршик і був надрукований — та й то через помилку — у відділі оголошень про загублені звірятка...

Поет вичерпався, не мав снаги говорити далі і — замовк, а людина перед ним все ще стояла в святому зворушенні та чеканні...

— Чоловіче добрий, — нарешті здобувся на мову незнайомий, — навіщо вам стрілятися. Я вас врятую!!

— Ха-ха-ха! — поет так заллявся сміхом, що людині аж моторошно стало. — Що ви хочете рятувати? Матерію, що я викохую хлібом, ковбасою та кока-колою... Матерію, що важить сто сімдесят п'ять фунтів і вісім унцій... А душа моя де? Де? Заморожена, ображена, зненавиджена, et caetera, et caetera і тому подібне... Хто цікавиться моєю творчістю, моєю печаттю?.. Де моя печать? Нема, бо нема друку...

— Поете любий, — перебиває співрозмовник, — я вас

у люди виведу. Я видавець... Для тих, що тепер живуть і для покоління...

Поет знестямка зиркав на людину... "Чи це посмертне маячіння, хоч я, здається, ще не стрілявся..."

— Не дивіться так розпорошено на мене. Ви будете жити, поетизувати, а я друкуватиму ваші поезії. Згода!

Поет вагався... Таке несподіване щастя привалило... Віддатися йому, чи ще розміркувати...

— А ви, шановний пане, делікатно кажучи, того... не брешете...

— Слово видавця!

— Ну, ця клятва не завжди певна, але мене щось змушує повірити... То згода. Я буду, як цього ви бажаєте, продовжувати жити...

— А я пускатиму у світ ваші поезії. Віддайте зброю.

Поет не квапився — але уява понесла його в книгарні та бібліотеки, де на полицях в твердооправлених книжках блистять його поезія, і він скорився...

— Ось вам наган. Певно, не судилося мені його вживати.

Видавець з цікавістю затримав зброю, погладив її — так, ніби дякував, що вона не вживалася — і заховав всередину піджака.

І обоє полегшено зідхнули... та, як на команду, разом присіли на ослоні.

— То ви, на правду, видаєте?

— Ще таки не вірите? Оце скоро випущу психологічний роман: "Криваві пальці Франкенштайна".

— О, це мусить бути сильна психологія. Люди Франкенштайнових чистих рук лякаються, а від кривавих зачепеніють на кісточки... Я теж психологією цікавлюся... Хотите послухати мого віршика з цієї ділянки?

— Жартуєте?

— Далебі ні! Але я встану, бо, силячи, настрої вивірюється зразу...

Він зірвав краватку, розстебнув ковнірця, помасажував долонею горлянку, грімко відкашлявся... і підніс свій рідесенький тенорок до такої висоти, що, здавалося, той ось-ось не витримає і трісне.

— Відтворюю з пам'яті, — заявив він і тут же поспішив.

поправити себе, — вірніше без пам'яті, а так, як надхнення шепоче...

Космічна симфонія на дерев'яних верблюдах.

Афоризм перед віршем:

Коли ковтнеш маленьку картоплину — голодний,
Коли ж з'їси три фунти кишки з кашою й капустою —
Їсти вже не хочеться.

В І Р Ш

Верблюду хвостом підняв

симфонію до космосу —

І черепаха заспівала оперету.

На гілочках гойдалась Ніагара

І пташка дзьобиком штовхнула в бік комету.

В моїх кишках шкребло, немов локатою,

А крокодили пестили

мою маківку...

Корова вилізла із парашута

І плюнула рахманно на долівку.

Видавець, діставши грудку землі, відкривував з неї частинки і вціляв якусь комаху між зеленню...

— Ну, як вам віршики? — нервуючись мовчанкою видавця, запитав поет. — Чи ви примітили космічну струну у цій поезії?

— Блідненька, певно, струна, бо не примітив.

— Невже ж! — вигукнув заскочений поет. — А в душі подумав: "Оце так мацапура! Ну й лушпиняча голова! Хіба йому поезією втішатися? Та ж він родився для базару, щоб там латані шкарпетки та кінську шкіру продавати!"

— А ви комусь, окрім мене, пробували коли свої вірші читати? — після невеличкої перерви рішився заговорити видавець.

— Ясно, що читав. — Поет презирливо кинув очима, які недвозначно промовляли: "Чи ти, друкарська закарлючко, більш блазеньського запитання не міг підшукати?" — Багатом читав — і навіть не без приємності. Один мій щирий приятель по дві години щоденно моєю поезією впивався... Як він нею захоплювався, до крайности, до правдивої нестями...

Тут він вмовк, якось зіщулювся, так ніби поковзнувся при розмові...

— Але, на жаль, вислуховував... Минулося...

— Що, від'їхав куди? — здогадливо вставив видавець.

— Забрали до лічниці.

— Рак?

— На шлунок занедужав. Від недавнього часу раз-по-раз за живіт хапається, японським імператором себе називає і все уривки з моїх абстрактних віршів цитує...

— Так... Тяженько з цією абстрактною поезією приходиться.

— Не перечу. Але з малярством, бачите, справа зовсім легенька. Читали, он навіть мавпа з Нью-Йоркського зоопарку абстрактною маляркою зробилася...

Видавець гірко посміхнувся. Той підмітив і ще більше розпалився в доказах:

— Кривитеся, не ймете віри? — аж сікався до нього поет. — Та клянуся вам... Мавпа спритно вмочує хвоста і відповідну лапу у фарбу й — раз лапою, раз хвостом по полотні — і абстрактний малюнок на сорок доларів готовий...

Видавець неспокійно ворухнувся на ослоні, потер дочервона чоло і забарабанив пальцями по піджаку, вірніше, по кишені, де покоївся у поета відібраний наган.

— Бачите, те що мавпа може — людині негоже, — заперечив він приповідкою і його голос зазвучав якось кострубато та холодно.

— Ви скажіть краще — людині жадної пошани. Ось, де заховане нещастя.

— Цебто? Наприклад?

— Хочете прикладів? Уйма, пане, необлічена уйма. Візьму себе першого. Написав вірша, де поєднав строчками усесвіт-людину, тварину, природу — і навіть трохи загробного царства заторкнув. І думаєте, на вірш звернули увагу?! Тричі ні — пройшов безслідно. Ось я вас ознайомлю...

— Не треба, — з зірчаними огоньками в очах попросив видавець.

— Ні, вислухайте, тоді збагнете, як нівечаться скарби...

— Благаю, ні! Бо може скоїтися щось жакливе... Ні, ні, не пробуйте читати...

— Вірш зветься, — мов у трансі заявив поет, — "Хмародер, зодягнений в штанята".

Він розстебнув сорочку на всі гудзики і став напро-
ти видавця — гологрудий, з розкритими устами, так ніби він ло-
вив надхнення до виступу.

ЧАСТИНА ПЕРША

Ракетою під'їхала медуза —

І нубо хмародеру штанцята надягати...

Скупались нутрощі у склянці з аспирину —

Тоді побігли геть банани рвати.

Ой, леле, ера —

Стратосфера — бух!

Банан був схоплений — і вдаль відвезен:

Кобила заіржала: "Ich bin, du bist gewesen!"

Гарно, гойно, непристойно —

Сомбреро-геро-повидло-бидло.

На бидлі — кумбрум...

В серці — бум-бум...

І так завжди, довіку —

КУКУРІКУ!!!

Видавець, мов обпарений, зірвався з ослону, руками схо-
пивши голову. Поет ще читав, але до нього вже слова не до-
літали... Уривки перечитаного дзвеніли в вухах, скакали
наввипередки і втікали, то повертались і сплітались в келе-
хатий клубок, і мов молотом лупали у скроню... "Бидло... по-
видло... кумбрум... бум-бум... довіку... кукуріку... к у к у р і-
к у... КУКУРІКУ...

Він вийняв із спідньої кишені наган і... миттю втиснув
його в розчинену надхненням поетову долоню.

— Беріть назад! — мов у лихоманці сказав видавець.

— Навіщо? — отетеріло залебедів поет. — Навіщо від-
даєте мою зброю??

— Ну, як вам сказати... Згиньте на місці, як ви плянува-
ли, прошу...

— Що?

— Кажу, кінчіть зі собою відразу...

— Га?

— Що ти мені гакаєш?? ЗАСТІЛЬСЯ, ЧОРТЯКО, БЛА-
ГАЮ!

Видавець щодуху біг побіч узбережжя і вслухався, але,
на жаль, ніякого пострілу не почувлося.

- Чи ти вийшла б заміж за розтратника?
- Гм! Це залежить скільки він має до розтратчення...

СУЧАСНА НОВЕЛЯ

Гарна дівчина звернулася до велетенського, брутально-го, захляпаного кров'ю чоловіка. Він тримав у руці гострий, як бритва ніж, і безжалісно глядів на неї.

— Ви не маєте серця? — прошепотіла майже нечутким голосом.

— Ні! — відповів він грубо і твердо.

Тоді вона важко зідхнула:

— То в такому разі дайте мені два фунти печінки!

●—●

СЬОГОДНІ ЦЕ НАЙВАЖНІШЕ...

— Не присягай мені, мій коханий, на зорі. І зорі не є вічні.

— На щож маю тобі присягнути мою любов?

— На щось таке, без чого ти не можеш жити.

— Добре! Присягаю тобі на мою місячну платню!

—○—

В ЖИДІВСЬКІЙ ШКОЛІ

Ребе: — Бог робить усе, як тільки можна найкраще.

Горбатий учень: — А я?

Ребе: — Як на горбатого, то ти дуже гарний!

●—●

ВІЯСНИЛА...

Чоловік (до жінки): — Ти принесла мені з пральні заміняну сорочку. Ковнірець такий вузький, що мені мало що не вилазять очі.

Жінка: — Сорочка твоя, але ти у своїй нервовості переплхав голову через дірку від гудзика!

—☆—

ПОВАЖНА ТЕМА

— Ні, панно Галю, так далі бути не може! З хвилиною, коли я кажу вам, що вас люблю, ви зараз змінєте тему й говорите про шлюб.

●—●

ПРИЄМНИЙ СПОГАД

— Пам'ятаєш? Якраз 25 років тому, серед тієї страшної зими ми заручилися.

— Певне, що пам'ятаю, ще й як! І сьогодні, коли лише подумаю про це, мені зразу йде мороз поза плечі...

ПОСТУП

Живемо в сторіччі поступу. Чимало людей вірять у поступ, бо все міняється рік-у-рік.

А проте я (належу саме до тих, що в поступ не вірять) думаю, що йдуть тільки зміни, а поступ — проста видумка на те, щоб життя було краще і більш надійне.

Кожний хоче мати якнайбільше своїх одностудців; так є не тільки в політичних партіях, але теж у такій, здається, марній справі, як питання поступу, Отож і я хочу переконати читачів про стійкість моєї думки.

В старовинні часи вірили, що в сивій давнині була золота доба, опісля прийшла срібна, вкінці залізна. Як бачимо, старі розумні греки і римляни цілком не знали що таке поступ. Натомість тепер усе, що робить Москва, це крутий поворот до диких часів, і тільки щоб замаскувати своє дикунство, вона викрикує про "прогрес".

Є багато наших національних героїв, яким цілком не імпонує те, що було в інших народів. Ми поглянемо, як було колись у нас і порівняємо з тим, що є сьогодні. Ще недавно, бо яких 200-250 років тому, ми мали свій стиль, вживаний у письмі і слові, та ним чванилися. Ось декілька зразків, які дозволю собі порівняти з сучасним "стилем" наших поступових років:

"На шляхах мешкаю, дому не маю" (Сьогодні: Ді-пі!).

"За домовою суетою світ забув" (Замериканізувався).

"Коли кого міх налякає,

Току послі торба спати не дає" (Сьогодні: шок).

"Оказії шукає, щоб на мое здоров'я наступити, страшною перехвалкою мене зі світу згладити" (Чіпається мене).

"Мостивий пане батьку і добродію мій" (Телеграма: Тату, присилай гроші!).

"Жиючи на світі, багато людей я образив і збезчестив, і усіх тепер ін генере прошу Господа Бога, щоби мені з серця відгустив" (Або це моя вина?)

"Багато таких, що хоч наші кости, але собачим м'ясом обросли і смердять" (Хрунь, перекінчик, малорос).

"Товариство славне, що пахоші думок про любу Матку Україну наймиліше плекає" (ООЧСУ).

"Великих руїн і крові розлиття автор і мотор" (москаль).

"Хто за отчизну не хоче вмирати,
Той потім без отчизни мусить погибати"
(Політичний емігрант).

"Під проводом ректора академії і префекта зібралися акторове і молодший в короткій, але знаменитій латинській мові гетьманові за його презенцію дякував. А гетьман теж латиною висловив вдовolenня і дав похвалу за презентацію їх і щоб росли в чеснотах і науках" (Сьогодні: Гляди який-небудь звіт з якоїнебудь академії).

"Страшив, брами стрільбою обсадив, шаблі добував і його челядь з добутими шаблями вулицею ходила" (Сьогодні: проголосив винятковий стан).

"Бережися мене на кожному місці: йдучи, сидячи, як їш і п'єш, дома, в дорозі, в церкві, в лазні, бо буду помсти шукати і дасть Бог на горлі твоїм сяду!" (Я тобі покажу!)

"Зламав слово, сплямив гонор свій і ім'я батька, зрадив товариство чесне". (Сьогодні — Свиня!)

"Кладу на тебе не тільки усі проклони найгірші, але й скоро щоб Бог покликав тебе на свій суд страшний!"
(Сьогодні: А шляк би тебе трафив!)

Похваливши отак давні добрі часи, пропоную нашій пресі ввести старо-український стиль. Тоді замість:

"Я. Стецько вернувся з Формози", наголовок статті був би приблизно такий:

"Щасливий з Формози до Баварії поворот пана Ярослава Стецька з упевненням достаточної і незрушимої його царської світлості приязни на фундаменті трактату АБН з Антикомуністичною Лігою Азійських народів, який цісар-формозький додержати деклярував і прирік!"

З ПРИПИСІВ ДОБРОГО ТОНУ

Старий почаївський друк з 1770 року приносить нам під наголовком "Політикая свіцкая от іностранних авторов вкратці собранная, младим приличная, всім же общепотребная" приписи доброї поведінки, що зобов'язувала у другій половині 18-го століття. Вибираємо серед тих приписів найхарактерніші. — Ред.

О пристойном уложенію тіла.

Тримайся просто, чи то стоїш, чи сидиш, чи клячиш, голову трохи наклонену маючи наперед, однакже не скривляй ані в праву, ані в ліву сторону. Не обертай голови легкомисле, але, если треба, оберни зволна.

Не морщ чела, а тим барзей носа. Если молчиш, не май уст отворених ані стискай губ барзо. Нех не буде тварь твоя над потребу смутна, гнівна, удивляюшаяся албо збит весела, но старайся, аби з повагою веселость, з сміlostію спокійность злучена била.

Не стрілай очима там і сям, але подлуг звичаю низпущені май. Ні на кого не поглядай оком кривим, погорджающим і пишним. Коли з ким говориш, не дивися на лице его, але нижше персей, особливе, если з таким, котрогось шанувати повинен, албо особю іншого полу розмовляєш.

Руки, если порожні, тримай спокійне перед собою, а не позад себе, ані в кишенях; і вистерігайся пильно рухати раменами, лопатками і розправляти без потреби руками.

Пазногті необрізанії і неумитії носити — гнусно есть, а потім огризати албо обрізувати при людях чесних — барзо непристойно.

Не чини великого шуму, витираючи нос: до того заживай хустку завше, а, вичистивши нос, не зазирає в хустку.

О способі захованія при столі.

Сидячи у столу есть річ барзо непристойная — спирати

локті на нім, албо локтями тручати других.

І то не політично — розвалитися і розтягатися на стільці, драпатися, кивати ногами, на ту і на ту сторону щораз поглядати.

При столах, при котрих звичай єсть бесідувати, вистерігайся говорити, маючи уста полніі.

Мов мало і розтропне, а найбарзей стережися показати ся гнівним на кого при гостях.

Їж помалу, не клади в губу другого куса, першого не полкнувши, ані так великого, котрим бись наповнив уста.

Не схиляйся над потраву, але но трохи наклонися, елищо рідкого їш, і зараз знову випростуйся. Вистерігайся также чого на обрус албо на себе пролляти.

Не зисисай шпігу з костей ані оглодуй кости.

Не м'яской жуючи, албо п'ючи. Не лупай костей ножем, люб зубами.

Єсть непристойно — руками брати м'ясо, ели на тоє маєш вилки.

Не мочай ані м'яса, ані хліба в полумиску. Не мішай кілка потрав вкупу. Не частуй другого тим, чогось уже сам коштував.

Кости і ости з риби і скоринки з фруктов на краю тарілки складай, а не на обрусі, і под стол не кидай, аби ся о них пси не покусали. Косток з фруктов люб щоколвек не випльовуй на тарілку, але з уст в руку тихо випусти і потом на тарілку.

Перестань їсти, ели другії перестали; овшем, упереді в том інших, ели суть над тебе годнійшіі.

Не утирай серветою поту з лица, ані носа, ані тарілки.

Не вистереблуй зубів, ані вимивай уст при столі і при других.

О хожденіі

Ідучи не горбся, не кивай собою, не звішай рук, не стукай велми ногами о землю, не волочи ног за собою. Ідучи на сходи, по єдному ступай.

Не смійся і не говори сам до себе. Мимойдучи, не зривай фруктов албо листков в вулиці огорода того, в котром проходиєшся.

Ели ходиш з такою особою, которуюсь шанувати по-

винен, не застановляйся, — тільки тогди, когда она станет. Не випережай її, не обертайся перше, ніж она, і то так, абись тилом не обернув.

Если прохожаєшся з ким далеко од тебе достойнішим, а той сяде, — стояти треба, аж поки каже сісти. Того еднaк за першим розказом не чинити, хиба за другим, і то на подлійшому місці.

Як належить з людьми обходитися.

Не тягни за сукню albo плащ кого, з ким хочеш розмовляти, ані здалека не клич, чи то словами, чи мігами, если особа, чести годная, але іди до неї.

Вистерігайся, абись нігди не дрімав тогді, коли другії розмовляють, абись не сів, если іншії стоять, абис не поступав, если другії застановляються. Не души блохи, albo іншого робака при других.

При других, хотя і рівних тобі, не обертайся тилом до огня, коли світиться на коминку. І если другії при огні стоять, без потреби не поправляй і уступи з охотою тим, котрії хочуть грітися.

Політика не позволяє роззуватися при других, чести годних, і гріти ноги.

Не кидай ані не плюй пред других, але на сторону обернутися. Не викидати слини далеко од себе, albo на стіну ані чрез окно на улицу. А тое, що сплюнеш, затри ногою.

Вистерігайся позівати, коли з другими розмовляєш. І если от того не можеш удержатися, то тихо. І не говори на той час і закрийся рукою albo хусткою, обернися в сторону.

Тепер такі речі читаються зі сміхом, і ми би погодилися з нашими Читачами в їхній неактуальности, коли б не випадок з представником московської амбасади, який мин. року здивував цілу Америку, сякаючи на вулиці пальцями. Кому-кому, а москалям варто було б перестудіювати ці приписи, особливо тоді, коли їхні дипломати виїжджають за кордон...

З А З Д Р І С Т Ь

Жінка (до чоловіка): — Що ти собі думаєш? Як ти поводишся зі мною? Нині снилося мені, що ти стрінувся з якоюсь русавкою.

— Кохана, та це ж тобі снилося!

— Мені, мені! Як ти так поводишся у м о ї х снах, то що ти ладен робити у своїх!

— * * —

ПРИЧИНА РЯТУНКУ

Молода жінка саме була в крамниці з м'ясом, коли бандит витягнув револьвер і зажадав від різника гроші. Вона скрикнула, і бандит утік.

У суді питає суддя:

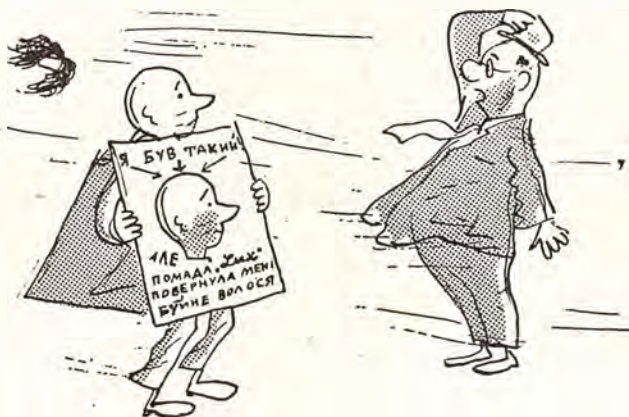
— Ви, пані, врятували різникові життя. Але як це було? Ви були обернені плечима, звідки ви знали, що бандит у крамниці?

— Я нічого не знала. Я скрикнула, як почула нову ціну м'яса!

СИЛА РЕКЛЯМИ

В І В Ц І

(Б а й к а)

За те, що цапові коза
Піднесла гарбуза
(Оказія не де ходила)
В отарі, що коза водила,
На бунт овець почав цап намовляти
Йй перед козою, будь там що!
А не псувать авторитету,
Робив це "діло" по секрету...

Затіявши таку халепу,
Поміж овець бунтар ходив
Йй зокрема кожній говорив:

"Коза безглузда й прищелепа...
Вона сяка-така
Не варта й п'ятака!
А кирпу гне! Ти-ба?
Не ходить, а стриба
Не бачите хіба?
Спитаєш що — мовчить,
Нізащо накричить!
Про мене — є терпєнь...
Так жалко ж вас — свець...
Ох! Жаль і не сказати"...

І вівці невдовзі —
Давай козу хватати...

Кусалися, мов пси, зубами,
З розгону билися лобами.

Летіла вгору
Вовна й порох.

Поглузувать з овець
Всі тварі позбігались.

На диво те й мурашка ковила,
Навспиньки стала отдаля
І мов собачка гавка:

"Завіщо битися охота вас напала?
Соромтесь хоть роззяв, он тих,
Що в горі вас брудних
Побачить позбігались...
Мене за вас аж бере стид,
Що зіпсували краєвид!"

Одна вівця, що розум свій
Болячкою носила,
Почувши, що мурашка голосила,
Прийшла до неї й розказала
Завіщо метушня повстала ця:

"...коли б таких, як я",
— Так ствердила вівця, —
"Було б хоч трішки більше,
То зовсім іншим був би зміст...
Та ж я одна, що я зробить могла?
Тому й піджала хвіст".

На цьому й розпрощались.
Коли й друга припхалась
Їй над муравлине вухо прошептала
Довшу промову закінчивши в словах,
Що лише в неї є й бува
Розумна голова.

Коли тут третя і четверта...
І кожна зокрема
Доказували вперто,
Що розум, то — вона,
А решта вся дурна.

"Ми ж бідні на розумних — вівці —
Казала п'ята та десята з бою.
— Ну, як тут зжитись між собою?..
А скільки нас в мандрівці
Розгризлось на дурійці..."

Мурашку пиха розібрала.
Перед отарою у боки узялась
Й що сили є заверещала:

"Як роздивилась я
Дурні-дурні ви вівці!
І разом й поодинокі...
Й коли не кинете надалі
Один одного так сквернити —

Не жити вам,
А — гнити!

П. С п е к а

— Я не мав сьогодні щастя тах як ти, і зловив
усього одну рибу . . .

НА ДМОРСЬКІ ПРИГОДИ

Трое старших панів зібрали свої речі з пляжу і пішли в сторону надбережної каварні. Вже повівав холодний вітер і впали перші краплі дощу.

— Коли ми вже тут, — сказав перший з них, попиваючи віскі, — то я розкажу вам мою історію. Колись, замолоду, я віддавався спортові, а саме з захопленням плавав вітрильником. Одного разу стрінув я студентку університету. Тепер ми удвійку випливали човном. Але я у запалі їзди зробив загострий закрут, і дівчина впала в море. Що мені було робити? Я не міг скочити їй на поміч, бо капітан не покидає свого корабля. Я кинув їй рятункове колесо, але вона відштовхнула його з погордою й попливла до берега. Другого дня прочитав я у газетах про новий рекорд у плаванні на віддаль. І я її більше не бачив...

— Потіштесь, — сказав другий, — я скочив за моєю у воду, і все одно її втратив. Вона була ще підросток, я — по maturі. Вона вчилася плавати, і скочивши до басейну, "запилася" води і почала тонути. Я з усіх сил поплив їй на рятунок. Вона, вхопивши мене за шию, потягнула додолу. Ледве врятував нас обоє купальняний сторож. Коли вона відкрила очі, її зір виявив біль і розчарування. Вона сказала: "Ми ніколи вже не побачимось! Ти сам винен!"

— Я дуже дякую вам, — сказав третій пан, — що ви залишили для мене історію з геппі енд-ом. Ось сонце знову появляється з-за хмар, і я розкажу цю історію коротко. Я плив одного разу, коли нагло почув побіч гарний голосок: "Ану, хто скорше допливе до берега!" Я спортсмен, — плив вперед, "взяв" її на віддаль метра, але в тому моменті зловив мої м'язи корч. Я плив деякий час самими лише руками, але скоро почав тонути. Тоді вона мене врятувала і витягнула на берег. Була гарна, тож я зразу попросив о її руку.

— Це називається геппі енд?

— Певне, — відповів оповідач, — вона була заміжною!

СИМВОЛІЧНА КАРИКАТУРА

В італійському журналі "Модерна Культура" з дня 5 липня 1912 р. надрукована стаття, зі змістом якої хочемо познайомити наших Читачів. Переклад статті виготовив проф. Є. Онацький. — Ред.

В одному славнозвісному папірусі торінського музею знаходиться дивний рисунок — концерт єгипетських держав.

Попереду йде осел, який представляє Рамзеса, — він грає на арфі; потім йде лев із цитрою: він представляє Етіопію; далі йде крокодил із сопілкою — це Верхній Єгипет; дивна тварина, що замикає похід, дмухаючи в флейту, представляє Нижній Єгипет.

Перескочимо від 3.000 до 4.000 років. Ось карикатура з англійського "Пуншу". Вона носить назву — "Європейський концерт". Попереду йде Англія в образі Едуарда VII, далі йдуть Італія, Франція і Німеччина; Росія й Австрія йдуть останніми. Кожний монарх несе сурму, за винятком Миколи, що вгинається під великим барабаном, і Франциска Йосифа, що нічого не несе. Як бачите, сцена мало змінилася.

Ходімо далі: на одному асирійському барельєфі виображено генія з головою орла, і з головою орла Беато Анджеліко малює св. Івана Євангелиста. Мало того: великий фран-

пузький карикатурист Каран д'Аш приробляє голову орла Вільгельмові II і Джердж робить те саме з Йонатаном (Янкі), що символізує ЗДА. Символ орла з'являється ще знову й знову на численних картинах і в безчисленних скульптурах Середньовіччя.

Ці зближення, що можуть дивувати, виявляють вічні повторювання образотворчого мистецтва: це коло, що після довгих століть, у собі замикається; це вічна парабола часу, що втримує форми незмінними.

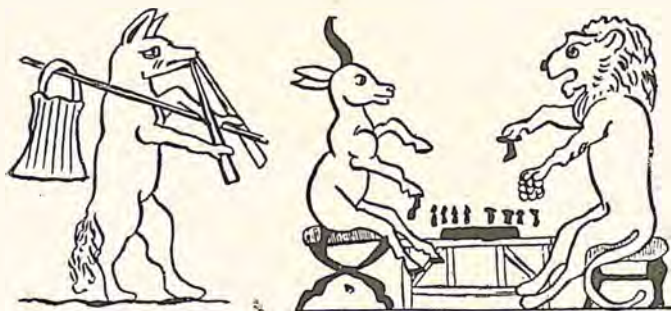
Карикатура, найпростіший і найбезпосередніший образ життя, починає з символу і з символом кінчає.

І щоб навести ще приклади цього вічного повторювання, можна пригадати лиса (звірину, симпатичну всім народам), що грає на флейті, і в одному єгипетському папірусі, в щасливо відгаданій поставі, якій могли б позаздрити сучасні карикатуристи, лева, що радіє виграній в ліокорна партії в дамки: вічна вимушена перемога насильників.

Але, скаже наївний читач, все це зовсім не викликає сміху. Тут треба нам зробити попередження, що допоможе нам кинути світло на наше коротке розчарування.

Символи, про які ми допіру згадували, без сумніву, дивують і своєю формою і своїм змістом, але здивовання - це

не сміх. І дійсно, спільна помилка більшості тих, що спостерігають тільки поверхню речей, полягає в тому, що вони

зважають, ніби головна ціль карикатури — викликати сміх. Нічого подібного! Продивіться уважно всі карикатури, які трапляються вам під очі: 99% із них, замість викликати сміх, викликають думку. Карикатури маестрів скеровані більше на науку, ніж на розвагу. "Ніякий рисунок не буде справжньою карикатурою, якщо він не примушує вас думати", — писав Шпільман, і, не вважаючи на всю свою парадоксальність, ця його фраза відбиває велику правду. Карикатура походить від італійського "карікаре" (навантажувати, наснажувати) і означає також деформувати, викривляти. Якщо мати це на увазі, виявиться дуже ясно, виразно, точна еволюція карикатури в часі. Смішність — річ другорядна в карикатурі: вистачає іноді трохи викривити, щоб її створити. З того ясно, як трудно визначити її межі.

Але хоча породжена зі символом і з символом утримуючись, карикатура все ж у своєму розвитку йшла за розвитком людського духу. У цьому відношенні має силу таке більш менш загальне правило: кожний нарід перебільшує фізичні і моральні вади того, що знаходиться на протилежному боці його культури. Греки, римляни, італійці часів Рінашіменто (Відродження), в своєму палкому культі фізичної краси могли сміятися тільки з фізичних вад. Містицизм Середньовіччя перебільшував тільки моральні вади. І в тому і в друго-

му випадку тріюмфував гротеск, — себто другий період, через який пройшла карикатура.

Символ, отже, це вираз Ідеї без відповідної тотожності форми. Символ спочатку тільки знак, який, проходячи через різні й різноманітні стадії, підноситься зрештою до ширшої форми артистичного пантеїзму. В античному світі персів, індусів, єгиптян постаті й образи не дають нам нічого точного: відчувається, що ми блукаємо між проблемами. Самі по собі ці образи нічого нам не виявляють, ані задовольняють нас у своїй безпосередній інтуїції, — і саме тому примушують нас шукати більш глибокий, ширший зміст тих образів.

Символ, в наслідок самої своєї натури, мусить відрізнятися від місць, часів і осіб. Його нерухомість означала б припинення причин, що викликають різні артистичні моменти: "Символ по всіх усюдах старший брат історії" (Сумє). Трикутник в християнській церкві — символ Троїці, — в іншому місці він звичайна геометрична фігура. В Індії мавпа і корова — сяяті символи, бик в Єгипті — бог, ягня для католиків — божеський символ смиренності.

І як вічна зміна часу змінює кожну людську, і тим самим скороминучу річ, так само і символ із простого вияву ідеї, різноманітно розвинувся в те, що в образотворчому мистец-

Пітт і Наполеон
ділять світ.

тві називається символічним малярством, в літературі — апологом, байкою, притчею, і нарешті в карикатурі — карикатуральним символом.

Майже неможливо віднайти точно ту межу, що відділяє справжній символ від карикатурального символу, — а, може бути, що ця межа в дійсності й не існує, настільки важко в деяких випадках розрізнити, чи зрозуміти почуття мистця, як, напр., ми залишаємося в сумнівах супроти анахроністичного образу XIV ст., запитуючи себе, чи гротеск тих постатей бажаний був авторові, чи походить він більше від невиспачального зусилля уяви.

Чи карикатуральний символ народився, в своєму вузкому значенні, з якоїсь реакції, з бажання саркастично виявити вороже почуття? Тут існує сумнів, але в усякому разі одне певне, що від символу, так би мовити поважного, дуже був короткий шлях до символу справді карикатурального. Один приклад: відомо, що римляни, в своїй гордості завойовників, дорсжили "шляхотним" походженням і що тому Вергілієва легенда походження Енея від Венери, була фактично в душах усіх. Вергілій, що з цієї точки погляду, заслуговує на назву національного поета, зарисовував, так би мовити, межі і форми неясної легенди... Але досить поглянути на фреску з Помпеїв, щоб зрозуміти, що пародистичний інстинкт не чекав аж XX століття, щоб виявитися: Еней, Анхіз і Асканій представлені в образі мавп; Асканій має на голові фрігійський берет, а Анхіз тримає в руці скриньку з пенатами. Дуже ефектний хвіст у Енея. Отже, зневага, символ і пародія в

З а з д р і с т ь
(карикат. Боїльджі)

одній точці. Як це далеко від символічного спокою чистих концепцій єгиптян та індусів! Ніби маєш перед собою непристойну пародію часів Вольтера.

Але поволі карикатуральний символ втрачає свій високий характер і з кожним днем знижується до пародії вульгарних речей і осіб. Не тільки вчинки богів і героїв, але й маленькі події щоденного життя стають темою символічної карикатури. Так, повільно і відповідно до подій, що порушують схвильоване людське море, ченці, священники, невігласи,

Т ю т ю н
(карик. Боільджі)

комерсанти, лютерани, протестанти, роялісти, ліберали, вади, чесноти, наміри — все робиться символічним, — одні символи залишаються на всі часи, інші з часом зникають.

В дазньому Єгипті символічно-карикатурно представлено райони, країни, богів і королів; в Римі — державних діячів, вояків і богів; в середньовіччі — черців і священників, а тим часом вже заповідалося на зорю цивільної карикатури. Потім все було захоплено манією карикатури, — ніхто не міг уже від неї порятуватися: це вир, що захоплює й крутить, вихор, що уносить...

Звичай, країни, моди, особи зливаються в одному гар-

мідері, в одному карикатуральному символізмі, що прибирає різноманітні й дивні форми, часто добре вгадані і не рідко на завжди зафіксовані. Ось останні символи, що представляють нації, королів, політичних діячів, звичайні випадки щоденного життя. Тут не можна помилися. Ось ЗДА в образі Янки, одягнутого в смуги і зірки; ось костистий англієць з бакенбардами і літнім капелюхом (Джон Бул); ось Франція з фрігійським беретом і червоною спідницею (Маріяна), ось

Торттури моди (карикатура Берталя)

Німеччина — наїжений і сердитий бульдог; ось Туреччина — розніжнений євнух; ось Італія — енергійний бадьорий берсальєр.

Але йдімо ще далі: ось тютюн, представлений у різних формах ужитковання; ось заздрість в образі трьох дівчат, з котрих тільки одна отримала нагороду; ось світ у формі паштету, який ділять між собою Пітт і Наполеон; ось мода в образі катівні; ось трести, що спорожнюють кишені Янки; і ось візок Добробуту, що його тягнуть два коні — Праця і Капітал, і що простує вперед, поминаючи безодні спекуляцій і страйків.

Чи ми дійсно так уже далекі від лева, що грає з ліокорном і його перемагає? Чи так уже ми далекі від ченця-кота, що підсиджує гарну парохіянку? Чи від єгипетського концерту, що зуживає час на "музику"?

Може бути, що ні, а може бути, що й занадто близькі. Вічна, незмінна спірала людських подій викривлюється, загинається, замикається в коло, щоб випростатися потім у нову низку мрій, ідей, боротьби.

І символічна карикатура, що ці мрії і цю боротьбу супроводить, оповідає нам про її марність, її запеклість. І тоді вона сама перестає бути марною, сама змінює свою смертельну істоту, щоб стати чимсь твердим, сталим, остаточним, що носить назву Типа в мистецтві, і Науки в житті.

Нателе Скалія

САДОК ВИШНЕВИЙ...

Садок вишневий зник, край хати...

Замість хрущів — Хрущов гуде:

"Так як у нас — нема ніде!.."

Лиш тяжко жити й жаль вмирати...

Коли ж катам кінець прийде?

Сім'я вечерять не сідає...

В могилі батенько старий...

Син десь в Алтаю рік цілий...

Дочка в Норильську... Тільки мати

Гризе колгоспний хліб сухий...

Поклалась мати, врешті, спати

Її думки заснуть їй не дають...

Машини — чує — десь гудуть...

Напевно знов той "чорний ворон"...

О, проклята Москво ти будь!

Микита Волокита

АМЕРИКАНСЬКА ДІЙСНІСТЬ

— Чому ти зірвала з Василем?

— Бо він ошуканець. Розповідав мені, що заробляє як токар чотири долляри на годину, а виявилось, що він тільки професор університету!

С Ю Р Р Е А Л І З М

Ямник каже до бжолі:

— Чи не були б ви, пані, так добрі та не вкусили мене?

— Чому ні! — відповіла бжолі й уколола ямника в живіт.

Собачка кинувся на пісок, качається і стогне:

— І чому це люди кажуть, що це здорово, як укусить бжолі?!

— — — — —

Шафа закрипіла.

— Це з вологости! — каже пані дому.

— Ви помиляєтесь, — відповіла шафа, — це тому, бо я в середині перетяжена.

— Властиво, чому ви не говорите по-французьки? — здивувалась пані. — Аджеж ми вас купили як французький мебелі!

— — — — —

Граф старого роду вийшов з ресторану сильно підхмелений. Його проводив під руку льокай. В темній вуличці побачили оба, що на хіднику лежить п'яний.

— Піднеси цю свиню, — промовив граф, — а в межі часі можеш мене оберти об стіну!

— — — — —

До помешкання поетеси Емми Андіївської приходить чоловік. Тримає голову на долоні та співає: "Гей, не дивуйтесь, добрі люди..."

— Що ви за один? Вас, може, переїхало авто?

— Ні, — сміється гість, — я приходжу з сюрреалістичного віча.

П А Р А Д О К С

На сходинках славних й учених мужів

Процідив учений крізь золоті протези:

— Щоб не марнувати надаремно слів,

Тепер будемо говорити про тези.

Дон Атраменто

ПОРАДИ ДЛЯ ТИХ, ЩО ПИШУТЬ ДОДОМУ

Чесна Єліто!

Писати лист до Краю, то тра си фист намучити. Мусит си всьо так покрутити і так уложити, аби йно тот, що до нього пишете, знав, о шо си розходить.

Ек возму си писати до Краю, до мого вуєчного брата, то так пишу, ек би не до нього, ено до їго систри, бо вона вже така стара, шо ї жаден болшовик вже нич не зробит. І пишу так, буцім то не я пишу, ено моя жена, шо буцім не є моя жена, але жена мого спонзорі брата, шо вже трицет років ек приїхав до Гамерики і на Стрітенє буде три роки, ек помер.

То виходит така штудеранція, жи тра тенгої голови, аби си в тім розібрала і в чомус не помилила.

Ек, дайминато, хочу шос за себе собисто написати, то пишу так:

А ше ті доношу, жи тот, шо сидів у третій хаті з горішного кінце, тут си знаходит і ше екос си тримає, йно трохи дуще полисів.

В тім є така штудеранція, жи я там не мешкав, ено де йнакше, але там сидів енакий Зозуля, шо помер на холеру ше за піршої війни. На іме мав Олекса, але то не важне, царство му небесне. То йно так спритно написане, шо ек вони прочитают, то мут знати, шо розходить си про Зозулю, а в силі їх венци нема, бо Олекса помер, а я поїхав за море. По тім мут знати, шо то нхто енакий тівко я, Гриць Зозуля.

На тот лист то я мав таку відповід:

Тут родина дуже за Грицем желеує, жи він тиж помер на холеру, ек тот Олекса. Най из Богом спочиваєт!

Ек я того прочитав, то не мав певности, ци вни мя кепско зрозуміли, ци йно так навмисне пишут, аби сцензорі змилити.

Аби не було недорозуміні, то я знов написав:

А ведлуг того, шо трета хата з горішного кінце, то він поводжене має добре і питає си, ци післати вам пакунок, ек си того зичите.

На цисе вни вже так відписали:

То сіта правда, жи ведлуг поводжені, то найліпше

має тот, що вже помер і не мусит си білше мучити на свікі. Всьо таки школа Гриці, хоц він тандитного здоровлі. А пакунок то пішліт, ек сте ласкаві.

На тім то я вже став дурний; ци вни так ено болшовицку почту измилюют, ци насправді гадают, шо я помер, най си пріч каже.

Я си тим дуже зажурих, але йден из бари, шо має ше крайові великі школи, взев тот лист і прочитав всьо уважно а покім ми вітлумачив. Сказав, шо то всьо є так гориндалне написано, жи вни дают ми до пізнані, шо я добре зробив, шо поїхав і не мучу си тепер під болшовиком. Єнакше не були би писали, аби їм посилати пакунка.

Взев я і післав пакунок. Але для певности, аби взнали від кого походить, то я на сам спід положив свій кожушок, шо сми в нім поїхав из дому. Тот кожушок все на силі добре знали, бо був трохи на енакшу моду зроблений.

Мав сми такий рахунок, шо буде екас признака від мене і комус ше послужит, бо мені тут вже не придає си.

Тепер то прійшов лист, шо пакунок одержіли в поретку, але за кожушок пишут так:

Гриців киптар смо тиж получили, шо нас всех дуже засмутило. Відав вже й Грицихи на свікі нема, бо би сховала на паметку по небішику. Дивує нас лишен, шо сте нам того борше не написали.

Я тото прочитав і вижу, шо доїхав сми до такого, жи шо маю далі написати, — авс, — апсолютни не знаю.

А тото писав Гриць Зазуля ("Лис Микита")

З СУДОВИХ АННАЛІВ

Підсудний (до свідка): — Ви твердите, шо бачили мене, як я входив до хати замордованого?

Свідок: — Так, я бачив вас.

Підсудний: — А ви знали мене перед тим, або чи бачили мене колись раніше?

Свідок: — Ні, я вас ніколи перед тим не бачив.

Підсудний: — То як ви знали, шо це був я?

ВІВЧУР—РОЗБІЙНИК

Вася підкрався до покоїв товариша Хрущова і вслухався: "Хропє, скоти-а" — подумав і зараз же оглянувся — чи, бува, його думки, випадково, ніхто не розшифрував...

Острах був безпідставний. В коридорі, oprіч "Розбійника" (стовідсотковий породистий вівчур!), що догризав кістки з учорашнього дипломатичного балю, нікого не було...

Вася сплюнув на дощечку, потер її рукавом і вивісив на дверях, з яких доносилося хропіння:

"БУДИТИ НЕБЕЗПЕЧНО —
ВІДПОЧИВАЮТЬ."

З-за ругу коридору виструнчилися дві фігури в погонах, карбуючи, мов автомати, хромовими чобітками кроки... Вздівши об'язу, обоє стихили розмову, а грімкий крок замінили ледвечутним носочком, так ніби стали враз виконувати таюк з клясичного балету...

— Вася! — покликала товстіша особа, ставши якраз проти таблички. — Сплять наші?

— Хіба не чуєте, тее... ніжно сплять... з музикою, — в'яло відгуків хлопець, спостерігаючи, як вівчур трощить рештки розкішної вечері...

З покоїв товариша Хрущова, справді, мов би для ілюстрації Васіних слів, понеслася потужна хвиля сонної музики, яка пригадувала вереск пилки, коли вона стикається із металевим шворнем...

— А чому вікна не затемнені? Бачиш, як сонце припікає! — невгавала із запитанням товстіша особа.

— Та сонце не припікає, а просто смалить... Але що ж я можу зробити? Микита Сергійович вчора, напідпитку — на здоров'я, їм — тее... всі завіси з вікон поздмухували... То чим же накажете затемнити тее... — штаньми своїми чи долонями?

Оподаль донеслися дивні згуки — не то крик, не то скрип немазаного колеса. Військові неприязно зиркнули на "Розбійника"...

— Ти, Вася, прожени вівчура... Бракувало, щоб він ще гарчав...

— Проженеш — від Микити Сергійовича ласки не сподівайся... Хіба не чули вчора балю — з цієї собаки ще можуть бути люди... А потім — вівчур абсолютно не гарчить... Бачите ж — над кісткою дрімає... То з покоїв донеслося тее... позіхання. Певне, проснулися. Хоч ранувато ще, сплять всього десяту годину...

Вася крадькома відчинив двері... На ліжку щось переплетене простирадлами та одіями ворушилося...

"Заплуталися драглі прокляті..." — міркував про себе козачок.

Нарешті клубок на ліжку розплутався. Спочатку просунулась нога, що раз-по-раз дригала, мов би на пружині... Тоді піднеслася голова, хоч ненадовго, бо якась невидима сила потягнула її назад, вона grimнула і загрузла між перинами...

"Значить, вчора добре частувалася, анахтема... Навіть макітри не в силі підважити..."

Тут козачка затіпало від страху... "Анахтема" розплющила непокрите периною око... і грізним поглядом обкинула кімнату... І через силу заскрипіла:

— Вася!

— Слухаю, товаришу Хрущов! — відрапортував слуга.

— Підходь ближче!

— А в морду тее... не будете торкати...

— Сьогодні ні.

Вася нерішуче наближався...

"Якщо й дасть кулака, то, мабуть, недошкульного, бо після пиятики вщент обезсилився... У-у-у, образина, як неподобно поскручував постіль..." — розмовляв він в душі сам з собою в той час, як вельможа підводився на ліжку і сів.

— Вдарив би оце тебе, Вася, в твій неблагородний портрет, та сили немає.

— Як слабенькі тее... то стримайтеся, не натужайтесь... Тим більше, що вчора торкали мене так, що тиждень пам'ятатиму...

Микита Сергійович потягся до столика, де стояла літровка — та вгледівши, що посудина порожня, розлючено вчепився у Васьчин ковнір...

— Напевно Булганін залізав до кімнати?

— Ні!

— Як це ні? А хто ж горілку видудлив?

— Ви спросоння самі декілька разів тее... ніжно сьорбали...

Товариш Хрущов справді пригадав, що вночі він щось попивав, небагато, здається, у два-три віддихи, не більше.. Але не всю пляшину...

"Щось не допильновує моя прислуга... Не віриться мені, щоб я двома заходами літр горілки злібний опустошити..."

— Кажеш, що підчас відпочивання трохи посьорбував...

— Прикладалися, аякже...

— По очах бачу, що брешеш. Не міг же я декількома ковтками пляшку оголити. Де решта?

— Рештою горілки ви тее... вазончик з рожею підлили...

Микита Сергійович зігнувся над квіткою, щоб переконатися у Васьчиній правді — і вчувши запах спирту, втихомирився...

Позіхнув, потягнувся, а спинившись біля дзеркала, від несподіванки, чортихнувся.

— Вася, чи справді я так виглядаю?

— Та майже справді. Хоч тее... нормальність ще не втрачена, здається...

— Не втрачена. Ти краще поглянь у дзеркало, а тоді казатимеш. Подивися, як учорашній баль мене спотворив.

Хлопець з удаваною пильністю вдивлявся, ломаючи голову над тим, якою б відповіддю хазяїн більше вдовольнився. Звалити всю вину на дзеркало чи сказати правду? Із стіни на нього блимало розкуйовджене створіння — з озбухлим, мов квашений помідор, носом, з відвислими спаленими губами та продовгастим свіжим синцем поміж очима. "Справді, картинка з тваринного світу, — скоментував він образ хлібодавця. — Ну й головешка осоружна, у зоопарк, у клітку так і проситься..." А вголос зауважив:

— Дзеркало, товаришу Хрущов, мутненьке... Трохи роздраглює личко... Тому й ваш образ тее... не занадто прикрасивий...

— А хто це мене припечатав? — поцікавився Микита Сергійович, вказуючи на синець поміж бровами.

— Та хто б посмів печатати... На балю самі... втратили

рівновагу і опустилися тее... на четвeртинки..

— Тобто, на підлогу?

— Та як вам сказати — і так, і ні. Схилилися низенько на східці, а вже східцями скотилися і об бронзового голуба, якраз об хвостик, голівкою торкнулися.

— І довго я на голубиному хвості перебував?

— Та де там! Я якраз же підбіг, урухомив ваше тіло і в кріслі, серед найпочесніших гостей, улаштував... — "Думаєш, легко було твою тушу до крісла таскати, — снував інші думки козачок, натягаючи на Микиту Сергійовича піжаму. — Кричиш, вириваєшся... і чому нечистий не штовхнув тебе лобом на сталевого солдата зі списом — може б оце вже на радість усім гинув".

— Вася, — торкаючи руками щелепи, закликав знову хазяїн, — як на балю я поводив себе з дипломатами?

— Делікатно, честь-честю. Правда, встигли прочистити зуби італійцеві...

— Лаяв?

— Хто, італієць? Ні. Ви трохи тее... поденервували голос... Згадали серце, печінку і прах Сталіна у мавзолеї. Але не націлялися в обличчя...

— А ще з ким дискутував?

— З шведським амбасадором, здається. Того тільки кабаном назвали... І по всьому.

— О-о, я пригадую спір із шведом... — і Микита Сергійович нагнувся за одеколоном, але в голові завихрилося і він звалився на канапу. — Ох, як тяжко відспиртовуватись... А в голові гуде... Так ніби пролетарі усіх країн з'єдналися і молотять в тім'я... То я пригадую... Ми сперечалися за державне керівництво, не так, Вася?

— Ну-да, італієць все вибирав для держави президента.

— Так, так, Вася, а швед короля...

— А отой німець канцлера...

— Пригадую, Вася, пригадую... А на чому ж я зупинився?

— А ви привели знадвору свого "Розбійника" і об'явили з хмелем: "Я, кажете, тее... вибираю на державного вождя — ВІВЧУРА".

Запанувала тиша... По павзі — дзвінкий лящ розлігся по кімнаті!...

— — — — —

Сподівання Васі, що товариш Хрушов після балю ослаб-
нув і його кулак не дошкулятиме, не справдилося. Він виво-
див з коридору собаку з яскраво-притемненим оком...

І кляв, на чому світ стоїть, вівчура і його господаря...

— Як схочеш злісти, скажи, я стану...

ДИВНЕ ЯВИЩЕ В І. У. Д.

(П'єса в трьох діях).

Музика: нема.

Слова: нічий.

Режисер: Селепко Лавочка.

Особи: полковник,
поручник,
вістун.

І. Дія.

Полковник: — Завтра, в годині 11-тій точно, відбудеться затьміння сонця. Полк явиться у святочному виряді на головній площі. Приявними будуть представники української преси. Якщо буде дощ, це дивне явище природи не відбудеться. В такому випадку всі зберуться в їдальні, де спец від астрономії, пор. Монцібович, пояснить чому і що затемнило сонце. Зрозуміло?

II. Дія.

Поручник: — Завтра в їдальні відбудеться точно в 11-ій годині дивне явище. В приявності преси затьмиться сонце. Однострої святочні для вшанування природи і преси. Як буде дощ, свято відкриє спец від астрономії, пор. Монцібович, який подасть інструкції штабу, звязані з цим явищем. Зрозуміло?

III. Дія

Вістун: — Завтра сонце затьмить пана полковника. З цієї нагоди відбудеться святочний обід з докладом знаюго гастронома, пор. Монцібовича. Пан поручник пояснить вам, чому і хто затьмив пана полковника. В разі дощу, взяти з собою пресу, щоб накрити голови! Зрозуміло?

П О М И Л К А

— Я, панове, — почав гарний, молодий ще добродій з голеною головою, — маю фах фриз'єра, до речі, першої класи. Отже, всілякі модерні зачіски, чоловічі й жіночі, в моїх руках. Сам я теж страшенно любив міняти зачіски. Яких тільки не робив! І з проділом, і а-ля Ейфельова вежа, і... Словом, був я не молодий чоловік, а сама рекляма. Одного разу, скидаючи після роботи халата, знайшов я в кишені записку. Уважно перечитав її з початку до кінця, і з кінця до початку нічого не зрозумів. А було там написано ось що:

"Ангелочку! Який же ви гарний! Безсонними ночами мріє про вас ваша Міла. Там, де ви бачите мене щотижня, чекаю завтра ввечорі. Обіцяю багато сказати"...

Що за біс? Адресовано мені, ім'я й прізвище вказані точно, але, по-перше, чому я "ангелочок"? Ангелочки, на мій погляд, невеличкі й кругловіди, з ніжно-солодкою усмішкою. А я, що маю такий високий ріст і серйозне обличчя, ніяк не підходжу до цього милого ймення. Далі, яка це "моя Міла", та ще й просить прийти туди, де ми бачимось щотижня. Обіцяє багато сказати... Гм... Дивлячись — чого. Я, панове, треба вам признатись, про одруження тоді зовсім не думав. З якої речі? Проте, записка заінтригувала. Піти чи не піти? А куди? "Там, де ви бачите мене щотижня"... У крамниці, чи що, де я беру цигарки? Але в крамниці сидить дуже поважна і старша вже пані. У кафе? В кіні? В бібліотеці? Де ж, справді? Розумієте, думав, думав, аж занудився. А все ота інтрига. Коли б було написано чорним по білому: така ось вулиця й номер будинку, то ще б, може, і не пішов, боячись якоїсь пастки чи глуму, а тут — сам, мовляв, догадайся, ангелочку, коли ти не останній дурень.

ЗдENERувала мене ота записка. Ввечорі нікуди не ходив — думав. Назавтра, думаючи під час праці, порізвав вухом поважному добродієві і ледве уприсив не сердитись. Сяк-так доробив до обіду, а з обіду випросився в свого шефа й почав готуватись до побачення. А де ж питаєте ви. — Я ще й сам не знав, тільки готувався.

Нема чого казати, що зробив я тоді найкращу свою зачіску. Одягнув святкове убрання, лаковані черевики, вилив за комір півпляшки перфумів і вирішив іти в бібліотеку. Ніде більше, як там! Пригадав, справді, що часто бачив за тим столом, де сидав, огрядненьку й досить гарну дівчину, яка іноді уважно на мене позирала. Вона. Безперечно, вона. Тільки як можна "багато сказати" в прилюдному місці? Словом, пішов.

Згадана дівчина і ще кілька відвідувачів уже сиділи за столом і читали книжки. Я підсів до дівчини, взяв про людсько око журнал і почав переглядати. в той же час стежачи за своєю сусідкою: чи не подасть якого знаку? Але сусідка не звертала на мене уваги. Тоді я вийняв записку й поклав перед собою, так, щоб могла побачити й вона. Знов жадного ефекту. Я дістав олівця і повільно, великими літерами написав на обкладинці журналу: МІЛА...

О радість! Дівчина приязно посміхнулась і по павзі прошепотіла: — Дістанете догану за псування журналу...

Я відважився на комплімент: — Ваше ім'я не попусе, а прикрасить... Адже вас звуть саме так...

Дівчина злегка хитнула головою, знову посміхнулась і підвелася з-за столу. Натякає на те, щоб разом іти, — подумав я. Гарзд.

На вулиці я запропонував дівчині провести її додому. Ми розбалакалися і за півгодини почували, наче були знайомі дуже давно...

— А я теж знаю, як вас звуть, — казала дівчина. — Навіть більше. Знаю, де ви живете, де працюєте...

Ще б пак! Коли кладеш хлопцеві в кишеню записку, мушиш знати, хто він є... Але про записку — ні слова.

Ось ми зупинились біля будинку, де жила Міла. Я був певний, що вона запросить до себе, і дійсно, почув:

— Якщо хочете, зайдімо, побачите моє приміщення.

І лукаво додала:

— Я мешкаю сама. Власне, з татом, та він поїхав у від'їждження. Отже, сьогодні одна, як билина...

Переживаючи солодке хвилювання від незвичайної пригоди, я увійшов у передпокій. Невеличке приміщення з двох кімнат вражало якоюсь підкресленою суворістю. Нічого зайвого. Прості меблі, по одному, однаково прибраному, ліж-

ку в кожній кімнаті, на письмовому столі багато якихось паперів.

— Знаєте що, — казала Міла, — у нас без церемоній. Я хочу їсти. Давайте вечеряти разом...

Не чекаючи моєї відповіді, Міла швидко опорядила стіл, до честі їй, найрізноманітнішими стравами. Дві чи три пляшки міцного питва прикрашали їжу. Ми почали вечеряти. Міла щоразу підливала мені смачних горілок, пила й сама, розмова з кожною півгодиною ставала все більше жвавою та інтимною. Пам'ятаю, я постійно намагався взнати, яким чином потрапила до мене в кишеню записка Міли, але вона тільки голосно сміялась і повторювала крізь сміх:

— Ой, я не можу... Ан-ге-ло-чок!

Звичайно ж, я верз дурниці. Казав, що такого приємного вечора ще не мав у житті, що нікого так не шанував, що хотів би все життя зупинитися на цих хвиликах... Чи треба додавати, що все це закріплювалось поцілунками.

Міла гладила моє волосся й захоплено говорила:

— Любий мій, ви великий майстер у зачісках. Яка щаслива буде ваша дружина, бо ж кожного дня...

Що? Хоч я був і на великому підпитку, але слово "дружина" мені не подобалось, я зажадав кіти додому.

Та Міла довела, що ще дуже рано, і знову почала нахилятися пляшка з міцним питвом і...

Я прокинувся від голосного стуку в двері.

— Хто там? — закричав я мов спросоння.

— Т-с-с! Це тато... Що ж ми будемо робити?

Я здригнувся й одним махом опинився у сусідній кімнаті, на татовому ліжку. Блиснула електрика і... Боже мій, це ж сам пап' слідчий, у якого я колись був на допиті. Я заплющив очі.

— А це хто? — суворо запитав батько доярку.

— Мій наречений, таточку, дозволь тебе познайомити...

Я похолов, але привітно посміхнувся й простяг із-під ковдри руку.

— Вибачте, — кажу, — що зайняв ваше місце...

— Нічого, нічого, якось улаштуємось. Отже, діти, завтра до магістрату.

— Чо...чого до магістрату?

— А як же? Перед вінчанням у церкві треба пройти громадську процедуру.

Я похолов ще більше. Втечу, — подумав, — за всяку ціну втечу. Нащо мені це?

Тільки ж тато був досвідчений, не дарма слідчий. Він ліг у передпокої, а перед тим у вихідних дверях виразно плямкнув на два обороти замок.

Я заснув тільки на ранок, а коли прокинувся, Міла з татом і два добродії (свідки, як я довідався потім) чекали на мене.

Нас записали в магістраті, як подружжя, при чому я довідався, що повне ім'я Міли — Меланія, що вона на три роки старша від мене і на додаток, не має жодного посагу.

— Це все? — запитав хтось із гурту, бо добродії зробив довгу павзу.

— Ні, не все. На жаль, не все ще, панове. Прийшовши з магістрату, яко законний чоловік законної дружини, я напився і побив тестя. Справи він, проте, не заводив, бо не чула ж я йому людина. Пив я ще три дні, а потім пішов на роботу, попросив вибачення у шефа, пославшись на раптову хворобу, і в цей день попрямував до своїх клієнтів. Треба вам сказати, що це був мій подвійний, навіть потрійний заробіток. Мав я кілька постійних клієнток, з дівчат багатих родин, і щотижня робив їм модерні зачіски. Прийдеш скромненько, зробиш свою справу і — до побачення. Працював я того дня з похмілля і з великої досади, як у чаду, проте рука звикла до механічних рухів, і все йшло гаразд, клієнтки були задоволені. Залишалася ще одна — найпрекрасніша і найбагатша панночка. Коли я ввійшов у її дім, мене вразила надзвичайно майстерна гра на роялі. Між іншим, я страшенно, до самозабуття люблю музику. Дозі мені не доводилось чути, щоб у цій родині хтось грав, і я, як зачарований, пішов у напрямку залі, звідки линули оті небесні звуки. Ніколи не чув я після такої тоскної і надхненної мелодії. Я ввійшов крізь напіврозчинені двері і став нерухомо в кутку. Панночка сиділа спиною до дверей. Білі пальці, як пташенята, літали по клявішах. Не знаю, скільки часу я простояв, забувши про все на світі. Раптом панночка обірвала гру, схилилась на руки й заплакала. Я щось крикнув у нестямі, а вона — як зіскочить із стільця! Очі великі, золоте волосся, як вінок навкруг голови. Мадонна Рафаеля, одним сковом. Я отетерів.

— Дозвольте, — кажу, — зробити вам зачіску, я ось прийшов...

Та панночка наче не почула. Підійшла до мене, вдивляючись, наче в якесь диво, міцно обняла й шепче:

— Любий мій, дорогий, чому ж не прийшов того вечора, чому так довго не приходив?

— Міла! — скрикнув я.

— Так, твоя Людмила. Люби мене, коханий мій!

Що було мені їй казати? Признатись у всьому? Ні, я не міг! Я поділяв її мрії, пестив її, а серце моє скребли коти... Врешті, збрехав, що сьогодні ж мушу на тиждень виїхати з міста в важливих справах, а коли повернусь, тоді...

Як вона мене цілувала на прощання!

Того ж дня побіг я до магістрату.

— Хочу, — кажу, — розірвати шлюб. Помилково одружився.

— Як помилково?

— А так. Не можу пояснити.

— Ну, це, — кажуть, — дзуськи! Бачили очі, що купували. Коли кожен буде через три дні розженюватись, то що станеться з мораллю?

Повернувся я додому. Живу тиждень, майже не їм і не сплю, думаю, як вийти з дурного становища. Бігав до адвоката. — Принесіть, — каже, — свідчення двох осіб про зраду. — А де я їх візьму? Мене, кажу, — одружено силоміць, передо мною двоє втекло, а я попався.. — Ну, що ж, — відповідають, — така ваша доля.

Прикро мені, знаєте. До тої показатись не можу, хоч уся душа тягнеться назустріч, а ця, дружина, значить, виявилася з великими претенсіями і з малими даними. Талантів ніяких. Нездара. Їсть, спить, нічим не цікавиться, та ще роби їй щодня модерну зачіску. — Я, — каже, — за тебе через фах твій і заміж пішла. І все мене "ангелочком" дразнить за кучері мої. Вірите, сам собі спротивів узяв та й поголився. З того часу ось уже п'ять років, на зло жінці, голомозим ходжу.

— А панночка? — спитали з гурту.

Добродій махнув рукою.

— Через півроку вийшла заміж за інженера. Страждала, коли довідалась про дійсне моє становище, а потім... на кожному дівчину знайдеться свій... ангелочок.

— Що ти там, властиво, синку, робиш?

СПРАВЖНЯ ПРИЧИНА

На одному з міжнародніх з'їздів зустрілись два американці: один з Північної, а другий — з Південної Америки.

— Чому у вас, у Південній Америці, так багато революцій? — питає північний американець свого земляка.

— Це ж зовсім зрозуміле, — відповів той. — Тому, що в нас є ще багато людей, які не були ані раз президентом!

ДУМА ПРО ОТАМАНА ДОРОШЕВИЧА-МАТЛУ

(Думу про Отамана Дорошевича-Матлу, яка згідно наших віродостойних вісток постала на скитальщині, в місті Інсбруку, в році 1947, друкуємо оце вперше, видобувши її з дотепер неупорядкованих скитальчих анналів. — Ред.)

Ой, хто ж то по харчівні походжає
Головою козакам-запроторенцям киває,
Грубе тілеса поміж столи протискає?

Це Матла-Дорошевич, душа козацька нікого не чіпає,
За Старухом шукає,
За стіл сідає,
Шахи розкладає.

Це ж не чорна хмара налітала,
Це рука Матли коня обіймала,
Старухові вежу забирала.

Ой Старух же лискавки кидає,
П'ястуки козачі затискає,
Несвідомо з течки пів кіля шинки витягає,
Біле тіло козацьке нею напихає...

Ой стали козаки ся партії приглядати,
Обом отаманам кібіцувати,
На зорю ясну, Зеночку, з-під лоба споглядати,
На тиху воду, Вірочку, ніжками перебирати.

А Тольцьо тарелі з зупою берє
І к серцю притискає, кладє
Словами промовляє,
Сльозами ридає,
Зупу на плечі козакам виливає:

Ви вовки-сіроманці вступайтесь,

На стільці дерев'яні сідайте,
Зупу хлептайте,
М'ясо біле козацькими зубами хватайте,
Руками роздирайте.

А в кутку орли-чорнокрильці налітали,
Дрючками запорожців у спину штовхали,
Кулі погикали,
В діри запихали.

Ой, зжалься, Боже, і дозволь з цієї нори турецької
(утікати

Ще й інших перестерігати,
Щоб душі своєї невинної не втрачати,
Кийдлів і вареників не заїдати,
Грошей не пускати.

Ой отамане наш, Дорошевичу, чому плачів ко-
(зацьких не чуєш,
Лише дим з цигарок американських дуєш,
Старухові воїнів мордуєш.

Та став же народ козацький повставати:
Кулись у коридори очі витріщати,
Манелі свої скоро пакувати,
З неволі козацької тікати.

Це брат найменший в коридорі до піхотинця приступає
І в личко його рожевеньке пальці запускає,
До стіни білої пригортає,
По зубах п'ястучками промовляє:

"Боже мій милий, Царю небесний!"
Це Вірки, Оксани і Рені заридали
І цікаво в коридор заглядали,
Козаченьків підмовляли.

Ой, бийте ж його, бісурмена, псявіру,
Він же все повні кишені має,
За все багато жадає,
З-перед очей бідним тікає.

Ой густі брови отаман Дорошевич насупив,
Ворожу кінноту на шаховій дошці злупив!

А Старух збілілий ногами суває,
П'ястуки затискає,
Шинку дорогу, що для діточок, у розгарі доїдає.
А Банах війну святу проповідает,
Єйва кулі в діру заганяє,
Тольцьо місця благає,
Зупу розливає,
Проць гроші ховає.

Ректор академії трязичної чорну чуприну звів,
Творця світу благає,
Рятунку прохає:

Ой наплотив я молодців буйних до біса,
Казав їм папери давати,
На університет писати.
А вони письма дрібного читати не вміють,
При іспитах білим личком мліють.
Зате математику добре знають,
В товарознавстві Савойку перевищують,
"Пелегрін" попивають,
"Комарик" ховають,
"М'якими" обертають,
Серветки за ніч мають,
Честерфільди покуряють.

Ой так то народ хрищений
Австрію у край веселий обертає,
Обіди у Вацика заїдає,
Старших козаків не поважає,
Гроші заробляє.

Ой ходить Левицький Миронцьо перо творче за
(вухом має,

Кіюки розгортає,
Зубами хитає,
Світ благословляє.

І встав отаман Матла-Дорошевич з-за столу;
Так працю громадянську кінчає,
Козацтво прощає,
В свояси манджає

І там іншу працю політичну починає,
В таїї великій її тримає,
З посланниками січовими тихо розмовляє,
І нічого, нічого ніхто не знає.

А слава не вмере, не поляже,
І геж нічого нам не скаже.

Лицарю славному, Матлі-Дорошемичу, од
сердца широго у городі Іншпруку на Миколи
Святого, Року Божого 1947 дано.

ДОБРИЙ ПЕРЕКЛАДАЧ

Голова чехословацької делегації, прибувши до червоного Китаю, негайно звернувся на олійній фабриці з промовою до робітників. Очевидно, говорив чеською мовою.

Поговоривши з годину — спинився, щоб трохи відпочати, а тим часом попросив перекладача переповісти сказане китайською мовою.

Перекладач кивнув головою, обернувся до присутніх і сказав тільки одне слово:

— Пінг!

Промова делегата продовжувалася. Він балакав ще з-годину і знову спинився, щоб дати слово перекладачеві:

— Пінг-хонг! — промовив перекладач до народу.

Нарешті, за годину, делегат закінчив промову, а перекладач передав її зібраним тільки трьома словами!

— Пінг-хонг-конг!

Після того слухачі влаштували делегатові бурхливу овацію. Все ж таки чех був дуже цікавий знати, як перекладачеві вдалося передати його тригодинну промову в трьох словах?

— Я переповів вашу промову цілком точно! — пояснив перекладач. — Слово "Пінг" означає "бреше", "Пінг-хонг" — "продовжає брехати", а "Пінг-хонг-конг" — "закінчив брехати".

НЕВДОВОЛЕННЯ

Жінка вломника: — Ти, чоловіче, де ти був учора вночі? В газетах немі ніякої згадки про якийнебудь влом!

— Бачиш, дорогенький, цей браслет я одержала від свого колишнього судженого. Він дуже радий з того, що я виходжу за тебе заміж...

ДІЛОВЕ ВИЯСНЕННЯ

Вчитель (здивовано): — Скажіть, пані, від кого ця дитина має таку велику спрагу знання?

Мама: — Знання від мене, спрагу від тата!

ЗНАЙШОВ ВИПРАВДАННЯ

Начальник: — Де ви були?

Робітник: — Ходив підстригтися.

Начальник: — Як ви смієте стригти собі волосся під час робочих годин?

Робітник: — Я стриг лиш те волосся, що мені виросло під час роботи.

ТЯЖКА НАУКА

Марійка вчиться провадити авто. Наука не йде надзвичайно. По двох місяцях Марійка питає інструктора:

— Скільки я ще потребую, доки не навчусь їздити?

— Три...

— Що три? Години?..

— Ні. Три авта!

ЛЮБИТЕЛЬ ПРИРОДИ

Знайомий приходить до Петра і бачить, як той підливає квіти на вікні.

— Петре, та ж у твоїй поливачці нема води.

— Непотрібно. Квіти є штучні!

СПРАВДІ ПО-ЖІНОЧОМУ

Поліціант: — ...алеж панно, ви їхали автом 75 миль на годину...

Вона: — Це чудово. Я тільки вчора навчилася їхати...

В ДОБІ МОДЕРНОЇ ТЕХНІКИ

Дирекція фабрики вислала таке письмо:

"Наш електронний мозок вирахував, що виконання вашого проекту коштуватиме 20.000 доларів".

Заінтересована фабрика відповіла:

"Наш електронний мозок уважає подану ціну завищеною. Пропонуємо, щоб оба роботи переїздили в одне місце для їх особистої виміни поглядів".

ПІД БАНКОМ

— Бійся Бога, Грицю! — прибіг до мене задиханий Микола. — Ти сидиш дома, а там світ валиться. Ходи скоро! — Микола накинув на мене капелюх і насилу потягнув мене на схід. Плентаючись за ним, побачив я юрбу людей, яка розкинулась довжезним хвостом на кілька бльоків.

— Дивися, Миколо, — черга! — озвався я. — Напевно дають якісь приділи. Станьмо й ми в чергу!

Микола не відзивався, тяжко віддихав і без моєї заохоти шукав для себе місця стати. У натовпі побачив багато поліцаїв, побачив також забори на вулиці; юрба стояла під банком. Мені зараз пригадалися всі читані історії про напади на банк, але я не встиг запитати про це Миколу, бо він потягнув мене вбік і ми зайняли місце в черзі. Перед нами стояла якась старша жінка.

— Добрий день, сусідко! — привітав її Микола.

— Добрий день і вам, сусіде! І ви тут? — запитала.

— Так, і я! — промовив зрезигновано Микола. — І Гриць! — показав пальцем на мене. — Ви не знаєте Гриця? Він псує людям кров!

— О, то він циркульник!

— Ні, сатирик!

Тобто вчений циркульник! Аж полегшало мені, що і вчені потерпіли з нами невченими!

За той час стала за нами друга жінка, а за нею поволі видовжувався хвіст далеко на північ.

— Багато у вас? — спитав Микола свою сусідку.

— Ой, багато, понад п'ять тисяч. Це всі наші ощадності. Знаєте, насамперед ми взяли моргедж на хату (нас п'ятеро працює), сплатили скоро і так нам той банк сподобався, що почали носити йому всі гроші. А ви, сусіде?

— І я так, як ви. У мене три тисячі. І хто б то сказав?

— Правда? — озвалася жінка за нами і ми всі обернулися до неї. — Як було не вірити, чужий, багатий і на пана схожий.

— Є і наші банки! — промовив я.

— Ет! — озвалася та, що стояла за нами. — Я нашому не вірю. Волію тримати дома у панчосі, ніж віддати до нашого банку.

— А як пропадуть? — запитав я.

— Ох, мої десять тисяч! — крикнула та, що стояла за нами, і зімліла на руках свого сусіда.

— Ти, Грицю, рахуйся із словами, а то викинемо тебе з черги! — загрозив Микола і я втих. Поки зомліла приходила до пам'яті, я розглянувся довкола, чув декуди польську мову, але переважно всі чесали по-нашому. Бачив чимало знайомих облич, але вони ніяк не хотіли мене пізнати — відверталися від мене і закривали очі руками.

— Скажи, Миколо, — запитав я, — стоїмо у такій довгій черзі, а я досі не знаю, що тут дають.

— Грицю, прошу, не псуй нам крові! — скривився Микола. — Ми і так ледве стоїмо на ногах.

Щож, я низгнув плечима і почав далі обсервувати. "Зомліла" прийшла до себе, але вже не ставала за мною, вона стала два ряди далі, щось людям розказувала й завжди рукою показувала на мене. Із людських мій я бачив, що було все в порядку і вони з'їли би мене з черевиками, якби не було поліцаїв. Чи може тому, що я згадав про наш банк?

— Чому це ви, сусідко, зайняли чергу, а не ваш старий? — запитав Микола жінку, що стояла перед нами.

— Мій старий стояв цілу ніч і стомився, не так від стояння, як із жалю за грішми. А потім не витримав, прийшов додому і післав мене. Через те ми втратили місце під дверми.

— П'ять тисяч — великі гроші, — промовив Микола.

— Ох, великі, сусіде, коли подумаю, скільки то ми на них напрацювалися. Але інші мають далеко більше. Оцей сивоголовий напереді, бачите? Він наш, ще з першої війни. Кажуть, що має тут понад тридцять тисяч!

— Ой-ой-ой! — бідкався Микола.

Тим часом під банком зробився рух, юрба кинулася вперед, а потім, як відбита від берега, подалася назад, і хтось наступив мені на ногу. Не встиг я вилаяти кого слід, як все втихомирилося і поліцаї повели арештованих. Юрба гуділа, люди бурмотіли і лаяли, фотографі бігали довкола й фотографували, поліцаї проходжувалися, арештованих відвели, нагніт перестав мене боліти й я догадався.

— Я вже знаю, Миколо, все знаю! — викрикнув я. —

Це накручують гангстерський фільм з часів депресії і люди пхаються, щоб обісля оглядати себе на екрані. Правда?

Люди хвилину дивилися на мене, як на дивака, а потім Микола не втерпів:

— Ти, Грицю, помреш варіятом. Держава замкнула цей банк. Люди кажуть, що всі гроші пропадуть, ми тут дрижимо із страху за своїми грішми, а ти влаєш, що вже вибрав свої гроші.

— Гроші? Які гроші, Миколо?

— Ну, твої гроші з цього банку!

— Тут? Алеж я тут не маю ані цента, мої гроші у "Тризубі"!

— Мій чоловік не прийде на вечірку. Він терпить хронічний біль голови...

КОРОВА І ЗАКОХАНІЙ

Я квіти чудові, зв'язавши в букет,
Приніс для коханої з поля.
Хай зна, що в руках її — серце мое
І мрії найкращі, і доля...

Та раптом дивлюсь, а кохана моя
З вікна свого кинула квіти.
Їх з'їла корова... Такої ганьби
Ніяк я не можу терпіти.

Корова почула коханця слова,
Хитнула вона головою:
"Так наче й нічого людина. А от
Якась дуже дивна собою.

Не знаючи справи, дивак почина:
Мовляв, ось така і така я...
Нехай його квіти поїла, але ж
Коханій даю молока я!

Усе, я скажу, від мого молока:
Здоров'я і личко рум'яне.
А тіло, а зубки ж у неї які!
Поп'є — ще вродливіша стане!"

Задумався я. Чому лаю її,
Молочну мою господиню?
Збираючи трави, вона ж пригоща
Усіх моїх мрій героїню!

Нехай мої квіти корова жує,
Запаси цих квітів незмірні.
Нехай молоко завше дівчина п'є
Відчує чуття мої вірні.

Чудова це думка! Тепер я щодня
По квіти іду за діброву, —
Приношу ті квіти не дівчині, ні, —
Годую я ними корову.

Муся Джаліль (переклад з татарської мови)

МАРШАЛ

Коли відкрилися двері, маршал підвів очі над великим бюрком, на якому лежали стоси актів. Двоє тайних поліцаїв впустили людину малого росту, лице якої було невиразне і цілком пересічне.

— Ви є сержант Василь? — спитав маршал. — Чи керівник спеціального відділу внутрішніх справ сказав вам про що йдеться?

— Так, — відповів сержант, — полковник сказав мені, що треба зліквідувати генерала Томова.

— Добре. Робіть ваше діло — батьківщина вам цього не забуде!

Маршал хвилинку замислився. Не легко було знайти відповідну людину, яка б могла забити генерала Томова — він був дуже обережний і мав сильне місце в армії. Маршалів зір спинився на портреті полковника Чубача, який два роки тому згинув під час проби нового ракетного літака. Чубачеві зроблено величний похорон на державний кошт, аджеж він був героєм батьківщини. З усіх тих, хто йшов за домовиною знав тільки він, маршал, і керівник спеціального відділу чому проба літака не вдалася.

Маршал прокинувся з задуманости і спитав сержанта:

— Є вже готовий плян дії?

Сержант став на струнко і відповів:

— Я маю плян його дому і все готове.

Сержант зробив два кроки вбік. Маршал глянув невдоволено. Він не любив, коли хто стояв не там, де повинен стояти.

— Станьте ближче вікна! — сказав. Опісля встав і глянув крізь вікно на велику площу міста. Вона була мертва. Потім обернувся до сержанта. А той стояв на своєму місці і тримав у руці блискучий револьвер.

Маршалові пригадалося, що в шухляді бюрка є зброя, промайнула думка про дзвінок на столі і двох вартівників за дверима.

— Що це означає? — спитав, заложивши назад руки. Він хотів вплинути своїм споєм на сержанта.

— Я ж прийшов вас вбити! — сказав сержант.

У маршала майнула думка: сержант, як і кожна людина, сьогодні має свою ціну! Гріш...

— Я вимагаю, — озвався сержант, — щоб ви уступили. Його обличчя було далі невиразне і дуло пістоля далі ще лякало маршала.

— Слухайте, сержанте, ви не маєте можливості втекти! Бережіться, я зроблю вас полковником.

Маршал змінив нагло тему:

— Хто бажає, щоб я уступив?

— Генерал Томов!

— Скільки він вам заплатив?

— Десять тисяч.

— Добре. Я даю вам 50.000!

Сержант завагався:

— Маєте гроші при собі? Готівкою?

— Ні! Мушу взяти у касієра.

Сержант хитнув головою. — Це ризиковно. На це не піду.

Маршал злякався.

— Слухайте, я можу дати вам цілий мільйон! І паспорт за кордон.

Сержант знов покивав заперечливо головою.

— Ні. Люди генерала знайдуть мене на кінці світу! — І по хвилині надуми сказав — Наша система загибає. В'язниці переповнені, в таборах праці мільйони людей. Недавно вибухло там повстання.

Маршал засміявся:

— Я опанував ситуацію!

Сержант відповів:

— На хвилину тільки. Подзвоніть до генерала і повідоміть його, що ви уступаєте!

Маршал сів за стіл.

— Коли ви стрілите до мене, сторожа вас заб'є!

Сержант кивнув головою.

— Я ладен на все. Це належить до ризику. Але ви теж не хочете вмирати, думаю. Коли уступите, все обійдеться без великої трагедії. Справа в тому, що ви згинете хвилину скоріше мене.

Маршал зідхнув. Він думав тепер про молоду балетницю, про свій люксусовий дім за містом, про вигоди свого життя. Усе те він тепер втрачає. Не варто жити!

Він похлюпився з генералом. Коли говорив до телефону,

його рука злегка відкрила шухляду. Сержант глядів кудись убік. Треба було ще сягнути по пістоль.

Сержант був добрий стрілець. Куля прошила скроню маршала, слухавка впала на долівку.

Сержант не тратив часу. Він кинувся до дверей і зверщав:

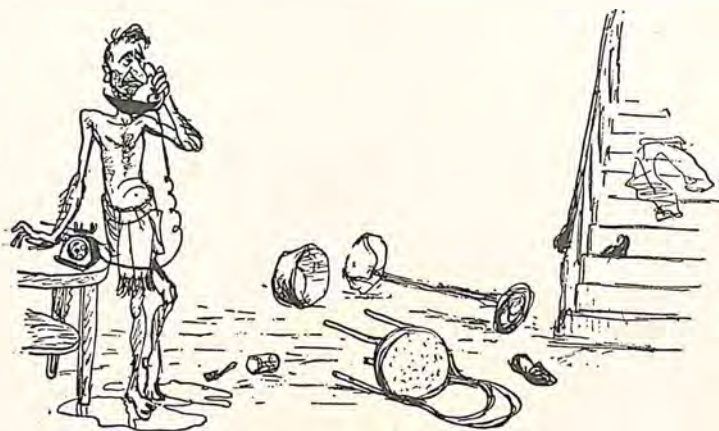
— Рятуйте маршала!

Один із вартівників гукнув на сержанта, другий вистрелив на нього з автомату.

П'ять хвилин пізніше приїхав до палати генерал Томов.

Вечірні газети принесли вістку про вбивство маршала, яке виконали вороги народу. Згідно з останньою волею маршала, владу перебрав генерал Томов. Офіційне повідомлення було таке!

"Голова держави вирішив: сержант, який своє життя віддав в обороні маршала, буде похоронений з усіма військовими почестями. Його домовина буде приміщена біля домовини маршала.. Вони обидва згинули під час виконання своїх обов'язків для народу. І народ не забуде їх ніколи!"

— Ні, сеньйоріта, помилковий номер . . .

СЬОГОДНІШНІ ЧАСИ...

— Помешкання мені подобається. Не знаю тільки, що скаже моя жінка.

— Якщо я вам можу радити, шановний пане, беріть це помешкання, воно справді гарне. Ви знайдете скорше іншу жінку, як таке помешкання...

СЛАБИЙ КОМПЛІМЕНТ

Іван пише поезії, вона мусить їх слухати.

— Скажи, Марусю, як тобі подобаються?

— Гм, знаєш, я слухаючи так, переконаюсь, що це не є ніяким компліментом, якщо Петро назвав мене поезією!

ПРИГОТОВАНІЙ НА ВСЕ

Пані до гостя: — Уважайте, бо я нині вичистила підлогу і вона є дуже ховська.

— Не шкодить, пані добродійко, я маю черевики підбиті цвяхами!

НА РІДНИХ КОНЦЕРТАХ

— Я цієї співачки не можу слухати, — каже пані Марта в опері до свого чоловіка. — Цього ніяка людина не витримає. Ходім додому!

— Залишмися ще одну дію. В наступній мають її задушити, хочу ще побачити!

МОЛОДИЙ ФАХІВЕЦЬ

— Ви хіба дуже коротко продаєте в крамниці, — сказав покупець до молодого продавця.

— Дуже коротко, — відповів той, — а по чому ви пізнали?

— Бо ви ще червонієте, коли кажете ціну!

В ШКОЛІ

— Чотири елементи, пане професоре є такі: вогонь, повітря, вода і пиво.

— Як то пиво? Звідкіля тобі прийшло до голови?

— Бо мама каже, коли татко п'є пиво: "Він знову є у своєму елементі!"

— Ніяк не маю відваги сказати чоловікові, що я забула вдома фільм . . .

ОБЕРЕЖНО З ДРУЖИНОЮ

Хочте, вірте мені, підстаркуватому дурневі, хочте, не вірте, але кажу вам: Якщо маєте молоду дружину, не пускайте її саму на курорт! Бо можете зайти у таку глупу ситуацію, в яку зайшов я. Будете жалкувати, та запізно.

Ех, одружився чоловік, діточок придбав, і все було гаразд. Жіночка мені і борщику зварить, і пиріжків із сметаною на стіл поставить, і каву до ліжка дасть. Жилось так, аж люди заздрили.

— Тобі, Акакію, — бувало, кажуть, — хоч і сто років прожити коло такої дружини!

І я, звичайно, скромно опускав очі, нібито, мовляв, дружина, як дружина, а в думці радів. Бо що не кажіть, а таки правда! Раннім ранком збираюся до праці на фабрику, а дружина вже підвелась, сніданнечко приготувала, канапки у папірець загорнула. Те саме й увечорі. Ще добре не переступив порога, а вже на столі чи курчатко печене, чи яєшня з шістьох яєць, чи ковбаска з хрінном і сосом. Ну, прямо, чого ж тобі, чоловіче, хотіти ще на цій скитальщині?

Аж сталося цього року таке, що й сам не знаю, відкіля воно зайшло. Може хто підшептав, може хто наврочив. Але факт, що в моїй хаті геть усе пішло шкереберть, а моя дружина — вже не та дружина, що була раніше.

Якось раз увечорі каже вона до мене:

— Знаєш, мій Акакійчику, поїду я трохи в іншу місцевість дихнути іншим повітрям. Тут місто, спека, а мені хочеться простору. І діточок візьму з собою, хай же погуляють на волі. Бо ж у нас в одній кімнатці і спальня, і кухня, і прийомна, і, словом, усе.

Ну, що ж, гадаю. Грошенят трохи заощадив, жіночка в мене гарненька, хай їде. І не припускав я навіть у думці, що вийде з цього така історія!..

Від'їжджаючи, дружина порадила:

— На обіди й вечері йди до ресторану. Не голодуй мені, бо що заощадиш на їжі, то потім треба буде лікареві вп'ятеро віднести. Чуєш, харчуйся добре, й уважай на себе.

Попрощались, поїхала.

Після того я, звичайно, лишився на самоті. Перших два-

три дні попав я мимоволі ніби в якийсь інший світ. Хочеш — застелиш собі ліжко, а не хочеш — ні. Хочеш замести в хаті — добре, а як ні, то й так ніхто словечка не скаже.

Словом, свобода!

А дружина моя дороженька ще добре не заїхала на курорт, а вже листа написала. "Уважай, мовляв, чоловіче, не їж передучорашнього шницля, що його лишила в риночці, бо може пошкодити".

Школа, що пошта так зле курсує! З'їв я його, отого нещасливого шницля, ще вчора. Але шлунок у мене загартований, вояцький. Не пошкодило.

А взагалі, з їжею в мене все о'кей. Я ніколи своїй дружині ані словечком не згадував, що був військовим кухарем. Не говорив, що не лише вмію з'їсти гуляш, але вмію також його зварити. Що потраплю приготувати і борщ, і зупу, і налисники, і свинячу печеню, і омлет. Дружина моя була переконана, що в кулінарних справах — я анальфабетний елемент. Не знала вона, що я лише з надмірної любови до неї їв пригорілу зупу, і пив скваснілу каву без словечка протесту. Чого не робиться для дорогої дружини! Тепер, маючи повну волю, пустив я в рух своє знання. Варю, печу. Не шкодую ані масла, ані делікатесів на приправу. Все це для здоров'я, — думаю.

А жіночка, що-день, що-другий, шле листи. "Не голодуй, — пише, — не спадай з тіла. Як приїду, то ще краще, ніж дотепер доглядатиму".

— Ну, галаю, це не зле, але не думав я що йде біда на мою голову.

Почав я тужити за дружиною, діточками, числю дні, коли повернуться. Виходить, що повинні приїхати в суботу. Звичайно, поїду на станцію. І квітів куплю до хати, щоб було привітніше.

Аж тут, у середу, я ще добре й не розібрався після повороту з фабрики, чую, хтось стукає. Одчиняю. Боже! Дружина й діти! Осмалені сонцем, чорненькі, ніби, не під ніч кажучи, муринятка які.

Привітались, почоломкались, зайшли в хату. Діточки їсти хочуть. Я витягаю з кухонної шафи решту торта, роблю какао, а перед тим перекуску з шинки та квашених огірків.

І тут настало те, чого я найменше сподівався.

— А тебе хто того всього навчив підчас моєї відсутності? Га? Ти, бачу, дуже тужив за мною і за діточками, — сказала з явною іронією.

— Якто, — кажу, — не тужив? Тужив!

— О, бачу, бачу, як тобі хтось тут догоджав...

Ну, і пішло. Я слово, дружина п'ять, я п'ять — дружина тридцять. Ледве сусіди нас заспокоїли, і за їхньою допомогою переконав я дружину, що варити вмію не гірше від неї.

Ще раз вам кажу: не пускайте своєї дружини на курорт, бо можете мати те, що тепер маю я. Ранком уже не встає моя жіночка, не робить мені снідання, і не загортає у папірець канапки. Це все роблю тепер сам. Приходжу з фабрики, а обіду — ані сліду! "Як умієш варити, то звари собі", — каже моя щастячко, а потім додає: — "а я думала, що ти недотепа, і, дурна, догоджала тобі".

Та що мені з того ніби компліменту, як я по вісьмох годинах праці на фабриці мушу додатково працювати тепер у своїй кухні...

Акакій Шпилька

З Г А Д А В

— Ти був у лікаря?

— Був.

— І що? Згадав?

— Майже. Загадав п'ять долярів, а я мав 5.80!

Ч Е С Н И Й   Н А Б У Т О К

— Чи я не знаю Гриця? Знаю. Зачав з малого. Тепер має три авта, кам'яницю, годівлю коней, одним словом — мільйонер.

— Але він має погану славу.

— Так, це єдине, що він чесно набув!

Н Е П О Р О З У М І Н Н Я

Жінка привезла до шпиталю свого хворого чоловіка.

— Він має піжаму? — питає сестра милосердя.

— Піжаму? Ні, він має запалення сліпої кишки!

— Тепер є хвилинка, в якій я переконалась, як тобі подобається вихід з дому. Якраз приїхала моя мама і є на станції. Йди зараз по неї...

З ДИВІЗІЙНИХ ЖАРТІВ

— Що, ви хочете відпустку?

— Так! Маю здавати іспит в університеті!

— Ах, то ви з високою освітою?

— Так! — голошу слухняно.

— Ну, бачите. Ви, певне, читали про троянську війну. І ніде там не пишуть про відпустки, а вона трівала щось з-десять років!

Відбуваються вправи з рушницями. Вістун підходить до рекрута.

— Ви, здається, студент філософії?

— Так є!

— То ви певне знаєте, що таке ідея?

— Так є! Ідея, це оформлення нового образу, цілком нової думки. Платон казав, що ідея — це просто істота речі, а французькі філософи...

— Добре! — відповів вістун. — Як ви це все так докладно знаєте, то ціляйте своєю рушницею о одну ідею вище.

— Рушниця — це наречена! — сказав сотник до рекрутів перег тим, як йшли на перше пробне стріляння.

Остат не притиснув належно рушницю під час стріляння, і вона "копнула" його в лице.

На збірці сотник питає:

— Вам хто так підбив око?

— Це після першої зустрічі з нареченою, пане сотнику!

ДРУЖНЯ ПОРАДА

— Не знаю з котрою з тих двох дівчат я маю одружитися. Марта є куди краша, але зате Оля є розумніша. Порадьте мені, чи маю рішитися за красою, чи за розумом?

— Знаєте що? Лишіть ви обидві, а одружіться з такою, яка вам буде до пари!

ПОЯСНИВ

— Це мене дивує: ви такий великий приятель жінок, а не одружуєтесь.

— Ну і що з того? Я можу, приміром, дуже любити квіти, але не мушу бути зараз городником!

Микола ПОНЕДІЛОК

ВЕЧІРНІ КУРСИ

Доктор Криштальний по вайлуватій ході ще здалека примітив свого найсердечнішого приятеля, інженера Дубину.

— О, куди ж не так спозааччя наші мосторуїтники мандрують? — звільняючи від цигаретки руку, промовив Криштальний, збираючись, як завжди, поплескати по плечу та дати жартівливого стусана, Дубині. — Як самопочуття, друже?

Дубина стояв помітно схвильований, і усмішка доктора так і застигла на устах, а рука, не досягши плеча, поважно в повітрі спочила.

— Що трапилось? Проект забракували? — збентежено кинув Криштальний, затакуючись знов цигареткою.

— Гірше, — після роздуми видувив Дубина, пильно дивлячись на приятеля. — Твоя дружина...

Криштальний жбурнув під ноги недокурки і винувато закліпав безбарвними очима.

— Ти злурів?!

— Поки що ні. Оце зустрів її в крамниці. І вона мені при всіх сповістила, що я таки правдивий дубина, йолопуватий харчиз і таке інше... і тому голібно...

— Он як! — Криштальний дістав свіжу цигаретку й почав нею безперервно товкти об долоню. — Говорила щось про мене? — запитав перегода Дубину і якось дивно, цуциковато зіщулився.

— Зрозуміло. Почала сперш мене гулити. Так, каже, он куди ви мого чоловіка вчора скерували! Хіба ви інженером повинні працювати? В'язниця за вами стужилася. Я, кричить вона, бачила негідників, від негідників утікала, але такого, як ви, ще не траплялося зустріти. Ви, пане Дубина, репетує вона, на конкурсі харчизяк, одержите перше безконкурентське місце!..

— Досить. Я знаю, як вона вміє говорити, — стискуючи

до хрускоту пальці, перебиває Криштальний. — Кажі, що стосується мене?

— Що ж... Каже: "А він прийде, я з ним віч-на-віч побесідуємо!"

— Погані справи, — вирвалося в Криштального. І почав шкребти вказівним пальцем бороду. — А все через тебе... І принесли ж тебе чорти! Піди та піди до тієї вдовички. Вона на академіях завжди на тебе очима стріляє... Я з її подругою ось уже рік романсую... Тьху, скажися ти, Дубино!

— Ти ліпше зарюмсай від злости. Я з тобою лише жартував. Хіба я думав, що ти справді підеш до неї. Та ж ти вже, правду кажучи, немолодий. Вже одна лисиця та штучні щелепи могли б тебе зупинити від скакання в чужу гречку...

— Тепер про щелепи згадав, а вчора... — Блискаючи зілсно зіньками, наступав Криштальний. — А потім, чому ти себе рахуєш молодиком? Ти ж уже більше року під виглядом технічних курсів вечорами сім'ю покидаєш. Все горіховими тортами в якоїсь моделі ласуєшся. А хіба ти не голомозий? А під очима в тебе що? Як бороною проїхало. А чоло? Подивися на своє чоло — справжнісінька шахова дошка, тільки кладі фігури та грай. Отож, бачиш, сам маєш циферблат орангутанга, а чіпаєш іншого.

— Овва! Від горя чую то й не дивую.

Дубина не чекав такої наруги від усієї родини — спершу від розлюченої жінки, а тепер від розпаленого чоловіка. Він шукав відплатних різких слів, але вони повилітали з пам'яті. Він різко шарпнув головою, лівою рукою раз-по-раз штиркаючи в бік розчервонілого Криштального, ніби збираючись його нашіпилити, аж так викрикнув або вірніше прошепотів динамічно-драматичним шепотом: — Варіят! — і шез з обрію.

Криштальний стояв один, переляканий і спантеличений... Як його йти додому? Як показатися дружині? Ну, добре, як вона при зустрічі буде лише словами лупцювати. А як забарикадується? Стане солянками та чайниками стріляти, як попереднього разу. Ну, мав я тоді щастя, що солянка обминула мене, але ж чайник таки трохи зігнувся об шию.

Він підійшов до хати і боязко позирнув на вікна свого помешкання. Одно відчинене, і чиїсь руки (або дружини, або доньки, — майнуло в голові) поливали з кремезного кувала квіти.

Десь там, під тим невгомним серцем, зашеміло. "Ну, щастя моє, як то донька біля вазонів возиться. А що як дружина?! Вона ж спересердя не подумає, що вазоном можна вбити людину, жбурне — і прощай докторський титул, пропадай емігрантське життя..."

Він у нерішучості став на східцях і то задирав голову на вікно, то збентежено дивився на клямку. Чи йти, чи підожда-ти? "Бути чи не бути? — ось питання", — непрохано втиснулася в мозок трагічна Гамлетова фраза і ледве не розсмішила його. Але було не до смішок. Він мусить іти, що б там під руками в дружини не попалося.

З будинку назустріч Криштальному дріботіла сусідка, і він вирішив її розпитати:

— Добридень, місис Гелен! Що там моя дружина поробляє?

— О, мой, працює цілісінький ранок. Оце в коридорі ввесь час бронзову статуетку відчишала.

— Невже? — мимохить вирвалося в Кришталного. "О сили небесні! — подумав він. — Ще не вистачало, щоб вона мене двадцятифунтовою бронзою частувала".

Навшпильки піднявся на другий поверх. Двері до помешкання відчинені. Біля них відро з брудною шіткою. Він полегшено зідхнув. Переступаючи поріг, кашлянув. чмихнув носом, тоді тупнув ногами, готуючись до великих словесних громів та ще більших з металевого домашнього посуду блискавок.

Дружина сиділа в кріслі, певно очікуючи Кришталного.

— Квартирант прийшов, — оксамитним голосочком вимовила вона, і пантофля пролетіла повз вухо господаря.

"Значить, не дуже сердита, коли лише пантофлю жбурляє", — вирішив доктор про себе. — "Попробую попросити пробачення".

— Пробач, Маріє...

— Хіба тобі можна пробачити? Та ж ти пригорші совісти не маєш! Та ти підлогу гризи, то я тобі не повірю. Сьогодні клянешся, а завтра робитимеш наново. Годі, вже потурати не буду, чуєш, не буду панькатися...

— Клянуся, вже не піду...

Тут дружина зірвалася з крісла і поклала руку недалеко попільнички.

— Ти більше не підеш? — скипівши від злоти, перепитала вона.

— Ніколи.

Попільничка торкнулась плеча Криштального, і він відчув, що вона була з плястики, бо майже ніякої фізичної шкоди не спричинила.

— Ні, — наближуючись грізно до нього, сказала Марія, — або ти будеш ХОДИТИ, або я з тобою розлучаюся! Розумієш!

Криштальний, безперечно, нічого не розумів. Куди вона його посилає? Чи вона в гарячці?

— Куди ж мені ходити?

— Не прикидайся. Вчора ввечері я тебе послала за моїм капелюхом до майстра. А ти що зробив? Зустрів Дубину, і той тебе на карти відпровадив. І я сьогодні буду йти до парку в старому капелюсі. У-у! — прогрімліла вона примирливо. — Типи!.. Я вже прочистила зуби Дубині. Карти та карти, а обов'язки перед дружиною — ніщо!

Увечері Криштальний дзвонив до Дубини:

— Вибачай, друже, за образу... За ту шахову дошку на лобі... Га? Назвав тебе орангутангом? Жалую... Та й ти ж з тим горилем та штучними щелепами і лисиною розносився... Що, дружина? Вона має рацію. Треба принести спершу капелюх, а тоді вже до карт сідати. Що було? Усього-навсього пантофля та декілька звичайних сімейних докорів... Розкажу пізніше. Слухай, я завтра зайнятий. Та ж читаю лекцію про вірність у подружньому житті. Що? Думаєш післязавтра. Немає перешкоди...

Криштальний повісив слухавку, задоволено бебехнув на тапчан і в записнику занотував:

"Четвер — увечері — технічні курси. Перед відходом забрати в шевця Маріїні черевики". Він грайливо розписався і, пробігши очима ще раз своє прізвище, лукаво підсміхнувся.

Хтозна чому? Може, в нього на мить пробриніла думка, що не завжди Кришталь буває чистим, незаплямленим.

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

Наречені мріють про майбутнє.

— І ще одне, — каже вона, — ніколи не будемо бити наших дітей. З любов'ю будемо їх виховувати!

— Очевидно! Ніколи не будемо бити, — каже він, — хіба тільки в самообороні!..

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Полонених дивізійників в Італії висилали щодня англійці до праці. Одного вечора було після дощу, і дорога була слизька. Селепко Лавочка повертав до табору, хитаючись по слизькій доріжці у чотири боки. Якесь співчутлива італійка каже:

— "П'яно", "п'яно", сеньйоре, уважайте, щоб не впали.

— Сеньйора, — відповідає Селепко, — якщо б ти пережила стільки що й я, ти теж ходила б немов п'яна!

Селепко Лавочка вертається автом з прогульки. До міста ще довслі далеко, а вказівка показує, що в збірнику дуже мало бензини. Лавочка натиснув на "газ", і пре щодуху.

— Чому ж так поспішаєш? — питає товариш.

— Бо хочу, — каже Лавочка, — заїхати до міста ще перед тим, поки скінчиться у збірнику бензина.

Селепкові дає кельнер з ресторану "Ель Асадо" таку загадку:

— Моя мама народила дитину. Це не був мій брат, ні моя сестра. Хто це був?

СЕЛЕПКО: — ?

— Це був я! — каже, сміючись, кельнер.

СЕЛЕПКО: — Ха-ха-ха! Перша кляса! Мушу собі це запам'ятати!

Наступного дня йде Селепко до клубу й дає присутнім загадку:

— Моя мама народила дитину. Це не був мій брат, ні моя сестра. Хто це був?

Присутні думають, але не можуть відгадати.

СЕЛЕПКО: — Це був кельнер з "Ель Асадо"!

Лавочка їде автом. Несподівано товариш подорожі каже:

— Стань, Селепку, ось ексідент, може підемо подивитись.

— Не треба, — каже Лавочка, — подивлюся, як буду мати власний!

З ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТИ БАБАЯ

(Один з сучасних українських поетів, що захований під псевдом Бабай, велику частину своєї творчості присвячує жанрові гумору і сатири. За дозволом Шан. Автоґа передруковуємо з »Лиса Микити« деякі його твори. — **Ред.**)

ПЕРЕПРОШЕННЯ

Я перепрошую і вибачаюсь чемно,
Що часом шпигонув, ну, от, скажім, засильно.
О, знаю, це болить і справді — неприємно, —
Та, друже, гірш бува, як хвалять підкадильно.

Ви патріот, авжеж, — і я, хоч може, трішки.
Ви Україні все — і я, як ваша ласка.
Ну, пощо кривитесь? Бігме, це жадні смішки!
При чому тут ота трагічна ваша маска?

Прошу пробачення, ще раз і ще два рази,
На згоду вам куплю свистілку, або чічку.
Засмійтесь хоч в кутку, погідно, без образи, —
Хрснічений страднику, великий чоловічку.

ДОБРИЙ СПОСІБ

Даю щомісяця пожертви, —
І серце в мене мертво, мертво.
І кожний рік — то й гірше й гірше,
І кожний рік воно мертвіше.

Бігме це страшно: серце мертво!
Хіба спиню давать пожертви.
І що ж? Відразу легче стало,
Немов рукою відійняло!

Г І Т А Р И С Т

Хтось, чую, бренькнув на гітарі.
Ох, бренькав теж і я — давно.
Тепер стою на тротуарі,
Дивлюся кислий у вікно.

Ну, бренькай, бренькай, гітаристе,
Вибренькуй тужно юним дням,
І думай, що життя барвисте,
Аж прийде день — і бренькнеш сам.

Колись почувеш: на гітарі
Хтось бренькає, як ти — давно.
Зупинишся на тротуарі
І глянеш кислий у вікно.

ПОЛІТИЧНІ РОЗМОВИ

— Питаннячко до вас: — Чи ви не бандерівець?
Бо шкода вас, бігме, щоб ви зійшли нанівець.
— А ви добродію? Як ви зійшли на нівець?
— Ого! Вже бачу, ви — направду бандерівець!

— Скажіть, як дивитесь на УНРаду?
— О, я дивлюсь на неї не дуже радо.
— Конкретно, як? — дозвольте запитати.
— Це зовсім просто — є що оглядати.

"Недемократові" сказав рідненький демократ:
"Я з вами. бачте, говорю, хоча ви і псубрат".
"Недемократ" на це: "Чому ж не розвозляти?
Оба ми, хоч-не-хоч, рідня любенький брате!"

— Як повернемось, дасть Бог, на Україну,
То попрацюємо іще для нації.
— Та що ви, пане мій? — зробив страдальну міну, —
Працюю досить вже на еміграції!

Т И Ш А

В кімнаті, у тиші,	Та раптом — розпука!
Пописую вірші.	Щось ходить, щось стука.
А тиша страшенна —	Дивлюсь і не знаю,
А тиша — тишенна.	Дивлюсь — не вгадаю.

Щось стукнуло побіч.
Я глянув — ох, пробі!
Це ж ходить небога —
Кульгава стонога!

П И Т А Н Н Я

Як є на місяці? Як є на Марсі?
Чи все таке, як у правдивій фарсі?
Чи патріоти є? А чи багато?
Чи видно в будень їх, чи лиш у свято?

Чи ходять купою, чи поодинокі?
На чім теркочуть? Чи на катаринці?
Чи ризи друкать? А де? Чи на естраді?
Чи йдуть у бій? Коли? На нацпаралі?

А як страждають? Індивідуально?
Чи всі соборно, чи колегіяльно?
Чи ті, що безпартійні — безналіїні,
Чи безнадійні ті, що є партійні?

Чи кожний може репрезентувати?
Себе чи всіх? Мандат чи треба мати?
Чи є консолідація? Чи знову
Патріотичну сіється полову?

Якщо на місяці, якщо на Марсі
Усе таке, як у правдивій фарсі,
Даремно їхати туди, до неба,
— У нас є все, що для життя нам треба!

ПОКІЙНИК

Як зайву вихилиш чарчину,
То сум і сльози, як горох.
Зідхаєш важко: за Вкраїну
Мене замучили — ох, ох!

О, нещасливий мій сусіде,
Хіба ж ти у живих тепер?
Твоє сучасне — панахида, —
Ти дійсно ноги задер!

ПРОБЛЕМА

Не маю супокою:	Хвилююся страшенно,
— "До бою, гей, до бою!"	Щонічно і щоденно.
Чи днюю, чи ночую,	Бо справді — як до бою,
Цей поклик завжди чую.	Що станеться зо мною?

ЗЕЛЕНЕ ЗБАРАНІННЯ

Сказати можна поетично:
— "Ах, вже весна, ах, вже цвіте!"
Звичайно — це ідіотично,
Звичайно — це не те.

А як сказати? Ось проблема!
Це, просто, небезпечна тема.

О, музо, віща сило,
Подай чорнило!

Вже чую: кільчиться камбрбум.
Вже в голові зелений шум,
Вже серце стукає: бум-бум!
Зелений шум?
Бум — бум?
Е, ні!
Це рима вийшла так мені.
Немає шуму, ні бум-буму!
Це просто, витівка камбрбуму.

Цікаво; Звідки це схмеління,
Оце зелене збараніння?
Чи справді це вона?
Весна?

Ось напишу: "Зустрів я панну
І усміхнувся донжуанно".
Додам ще кілька епітетів
(Укравши у якихсь поетів)
Крім того: небо, місяць, зорі,
Весна і я, і човен в морі,
І кільканадцять "ах" і "ох",
І соловей, що тьох і тьох!

А далі що? Ось знов проблема!
Це дійсно небезпечна тема.
О, муза допоможи!
Пишущого обережи!
Зелено двоїться в очах!
Рятуй поета свого прах!

Вже не писатиму ні слова.
Зелена, бачу, йде корова.
Кудись побіг зелений пес.
Пройшов великий пан — і щез.
Зелене хлопчєня на ганку
Цілує збаранілу няньку.
На плоті зеленіє кіт.
Зелено дивиться на світ.
Кота, мандрівче, не займай,
Це можу бути я —

— Б а б а й

НА ВСЕ ЗНАЙДЕТЬСЯ СПОСІБ

— Ти чув? В Маямі Біч одружився 65-річний сенатор з 18-річною дівчиною! Дивно, що?

— Що ж тут дивного?

— Якто? Він повинен бути свідомий, що тепер ще якось житиме з нею, але за десять років, він матиме 75, а вона 28!

— Ех! В Америці можна собі легко порадити. Він може розлучитись і знайти собі молодшу!

— ** —

НЕ ПОРОЗУМІННЯ

— О, я вас, панно Зосю, давно вже не бачив! Що ви робите, що коло вас нового?

— Саме купила я матеріял на шлюбну суконку і мушу її шити.

— Ах! Поздоровляю вас з успіхом. І як, добре вибрали?

— Так! По два доляри метер!

— ● —

ПІСЛЯВЕСІЛЬНА ПРАВДА

Каже новоспечений зять до своєї тещі:

— Я дуже люблю вашу доню. Я її так люблю! Я хіба ціле життя терпів би, якби відмовився хоч би в однім її бажанні.

— Цілком певне, — каже холодно теща, — я знаю мою доньку!

— ● —

ЦІКАВІСТЬ БІЛЬША ЗА ЛЮБОВ

— Я кохаю тебе. Безмежно кохаю! Правда, я не є багатий, не маю ні хати, ні авта, як цей Павло Грабчук. Але я тебе люблю.

Вона нахилися до нього:

— І я тебе люблю! Але скажи, хто є той Павло Грабчук?

— ** —

М Е Ж І Л Ю Б О В И

— Кохана! — промовив біржевий спекулянт до своєї дружини. — Мушу тобі признатися, що я програв на біржі все! Я тепер бідний, як останній прошак!..

— Це нічого, дорогий! Моя любов до тебе така глибока, що я видержу, коли ми й розлучимось...

ГУМОР І САТИРА В УПА

Дня 21-го грудня 1944 року згинув у бою з московсько-більшовицькими окупантами сл. п. Осип Позичанюк (Шаблюк, Шугай), визначний член українського збройно-революційного підпілля, член УГВР. Цей молодий український письменник прибув з рідної Дніпропетровщини на Західні землі в 1940 році й майже просто з комсомолу потрапив у ряди українського підпілля, в якому в скорому часі дійшов до провідних становищ. Коли створилась УПА, Позичанюк займає провідні становища в підпільному пропагандивному апараті й стає редактором підпільних видань УПА. Він пише сотні листівок, нарисів, оповідань і статей для підпільних журналів і газет. Всі ці твори цього життєрадісного сина українських степів визначаються ширим українським гумором. Він був автором сотень повстанчих "частушок", що їх співали в УПА на мелодію популярного, в Україні, "яблучка". Хто ж з нас не пам'ятає листівки з рисунком українського повстанця, що застромлює на свого штика Гітлера і Сталіна, і під ним текст частушки:

Ні зі Сталіна, ні за Суво-ро-ва
Ні за Гітлера на розум хворого.
За Україну, за безмежну
Ні від Йоськи, ні від Фріца
Незалежну!

А коли в Україну повертаються більшовицькі окупанти, вчорашній комсомолец повертає вогонь своєї нещадної сатири проти сталінського режиму. Він пише низку гострих сатир, що появилсь друком в багатотисячних накладах: "Оповідання про те, як більшовики революцію з'їли, як Сталін перебішав українських комуністів, та про найвищих секретарів компартії на Україні", гостро-в'їдливе "Постановление Совнаркома СССР об укреплении советской власти на Украине", "Лист колгоспників України до ката народів Йоськи Сталіна", тощо.

Коли в Кремлі придумали текст і мелодію нового, російсько-патрістичного гімну СССР, українське підпілля почало його співати з власним текстом:

Насильством жорстоким республік свободу
Свавільно скорила московська Русь,
Та буде народами знищений спільно
Заступник Росії — Советський Союз.

Годі коритися катові спільному,
Спільними силами станемо сильними,
Свободу народам і людям дамо!

У бою проти відвічного ворога українського народу впав незабутній друг сл. пам. Осип Позичанюк і не буде в цьому нашої помилки, коли назвемо його батьком української повстанчої сатири. Після його героїської смерті, сатира далі розвивається і стає одним з найважливіших родів зброї в УПА. А втім настав час, в якому "важко було не писати сатири", в якому сама большевицька дійсність напрошувалась до того, щоб її взяти під гострий огонь сатири.

Ще в 1944 році, на наказ ГК УПА, появляється журнал гумору і сатири "УКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕЦЬ", в якому співробітничав сл. пам. Осип Позичанюк і мистець-графік українського підпілля Ніл Хасевич. Журнал нещадно громить большевицьку Москву, словом і карикатурою злобно викриває всі її хиби. Москва виявляє занепокоєння успішністю цього журналу й для протидії йому відновляють у Києві гумористичний журнал "Червоний Перець", пізніше просто "Перець". Для праці в цьому журналі большевики спроваджують із заслання відомого українського гумориста Остапа Вишню й наказують йому писати гумористичні фейлетони проти українського визвольного руху. І справді, впродовж 1945 і 1946 років сторінки "Червоного Перцю", а також підвали "Радянської України", дають місце фейлетонам Остапа Вишні: "Самостійна дірка", "Українсько-німецька національно-державна дірка", "Самостійна вилуплюється", тощо. Останній фейлетон починався у Вишні так:

— Ну, як же ж тут не викликнути:

— Радуйся сороко, радуйся вороно, радуйся воробче-великий чудотворче!

До того вже запліднилось на справжню соборну са-

мостійну і ні від кого незалежну державу, що ось-ось тільки стук-стук, шкаралупа трісь-вона, голубочка, така ж уже самостійна, така ж уже незалежна, жовтоблакит-нецьким пушком припушена, — тільки!

— Ціп — ціп! Я єсть, мовляв. Вилупилась!

І увесь світ, усі держави, всі дипломати хором як гаркнуть:

— Е-и-зна-емо-ооо!“

Звичайно, Вишневі фейлетони не могли залишитись без відповіді українського підпілля. Вже в 1945 році з'являється фейлетон: "Про Остапа Вишню, сибірську дірку й сталінську чухавку" (газета "За Самостійну Україну, ч. 7-8, 1945), але капітальну відповідь дають Остапові Вишні українські повстанці в фейлетоні: "Усмішки з об-СССР-еної дірки", що був поміщений в одному з чисел "Українського Перцю" і в збірці сатир "Само історичне" (1948). Ось виїнятки з цього фейлетону:

"На чубку ситого вишневого дерева росла собі Вишня. Поглядала зверху на довколишній світ і всміхнулася..

Глянула на "українізацію" і всміхнулася. Всміхнулася і з "механізації", і з "соціалізації" і з усяких советизацій.

Всміхалася Вишня буйним, здоровим сміхом, всміхалася соковито й заразливо і, дивлячись на ті "Вишневі усмішки", всміхався кожний.

І було так, поки не прийшла пора "овочевопоставок". Тоді то відірвали нашу Вишню від рідного дерева, уклали щільненько поміж іншими овочами, що мали таке ж призначення, і вислали десь ген далеко...

По прибутті на означене місце, наші овочі пересортували й одні з них висушили, з інших зробили повидла, а Вишню призначили до маринування.

Для цього їй, насамперед, ушіпнули хвостика, яким вона трималася колись рідного дерева, після цього поклали в слоїк, залляли міцним оцтом зі знаної фірми Карло Маркс і Ска, обложили гірким всеогірчаючим перцем з славної бакалейної торгівлі Хозе Джугашвілі і лавровим листом, обшипаним з вінка призначеного для маринування сталінських лавреатів. Потім слоїк щільно замкнули і залишили на деякий час у ньому нашу Вишню в спокою.

І всміхнулася у слоїку Вишня сама до себе, але тих Сум-

них. Усмішок, усмішок із середини щільно замкненого слоїка ніхто не бачив...

По певному часі, достатньому для того, щоб замариновані овочі пустили з себе свої соки і просякнули цілком маринатом, вийняли нашу Вишню зі слоїка й поставили на стіл.

Промінь сонця глянув крізь вікно на Вишню і вона всміхнулася новою кисло-солодко-гіркою усмішкою маринованої. І кожному, хто бачив ту усмішку, стало кисло-солодко-гірко...

Крім "Українського Перцю", якого, за кордонами України відомих є 7 номерів з часу від 1944 до 1947 року, появились в Україні ще окремі збірки сатир. У збірці "Двигнем", що появилася друком 1947 р. (автор Кузьменко), є декілька знаменитих сатир. Ось винятки з оповідання "Для прикладу так скажу", поміщеного в цій збірці:

"Конюх колгоспу "Ура" Авдій Тягнибіда вертався з районної наради агітаторів.

Він їхав на "Четвертій П'ятирічці", — так називалося старе, хуле, охвачене й дихавичне колгоспне кобилисько, — останній представник загибаючого в колгоспі кінського поголів'я.

З "Четвертою П'ятирічкою" Тягнибіда був добре знайомий. Він звик розмовляти з нею, як із своїм добрим приятелем, а вона, здавалося, розуміла його, а часами навіть, як запевняв конюх, то й вела з ним розмову.

Ім'я кобилі придумав сам Тягнибіда. "Четвертою П'ятирічкою" він назвав її на честь... її віку. Вона віджила вже свої три п'ятирічки і тепер мала 17 років.

Ось як пояснював свій кобилі значення союзу большевицької партії з безпартійними:

— Керівним ядром, так би сказати, погоничем у нашій державі, є большевицька партія. Вона працює в тісному союзі з безпартійними. Союз між большевицькою партією і безпартійними, це такий союз, як для прикладу, союз між мною і тобою. Я тебе запрягаю, то це, ніби заключаю з тобою союз. Союз цей, річ зрозуміла, добровільний. Ти йдеш слухняно за мною на повіді до воза і від шлиї не втікаєш. Колись утікала, але кілька разів добре дістала і запам'ятала назавжди, що відхилятися від союзу невігдно, бо це ж, для прикладу скажу, не будь що, а "партія веде". І так, у

дружньому союзі з тобою, ми їдемо в поле. Я, — ніби большевицька партія, сиджу на возі, керую своєю кобилою — громадянством та, коли і як треба, підганяю. А коли ти безпартійна кобиляка везеш мене і воза, час-від-часу, як дістанеш грубшим кінцем, фигаєш задніми ногами і далі тягнеш...

— Приїжджаємо в поле. Дівчата пакидають повний віз буряків. Кобилчина неспокійно оглядається назад і нервово потрясає головою.

— Не повезе, — кажуть дівчата.

— Ні, це вона схвалює мій плян і бере на себе зобов'язання його виконати. — відповідаю я. — Та ми, — кажу, — зрештою не лише виконаєм, але й перевиконаєм. Покладіть по, дівчата, наверх ще пару мішків. Поклали. Рушаємо, не йде... Дівчата трохи підпхнули, я вмастив кілька разів по сухих ребрах. Поїхали... Так, ото, для прикладу скажу, і в нашій соціалістичній державі йдуть від перемоги до перемоги безпачійні в тісному союзі з большевицькою партією..."

У збірці "Проекти 64 і 158" є оповідання "Зрозумів", що поясняє значення вислову — по формі укаїнська, за змістом соціалістична. Дія відбувається в школі.

— Чи зрозуміли мене добре? — питає учитель.

— Так, — відповідають.

— А чи всі добре зрозуміли?

— Я не зрозумів добре, — встав Хома Посидюх.

— Чого ж ти добре не зрозумів? — питає учитель.

— Про оту форму зі змістом ніяк мені не вкладається.

— Сідай і слухай, — каже учитель. — Ото ж є форма і зміст. Кожна річ має свою форму і свій зміст. Наприклад, візьмим відро, наберімо до нього води; ось маємо відро — це форма, а вода — його зміст.

— А то ще можна у відро помий налити, — докидає своє Хома Посидюх під посміхи класи.

— Звісно, що можна. Всякий наливає то, що йому потрібно, — потакує вчитель Посидюхові, задоволений активністю цього, звичайно мовчазного учня. — Або візьмим ще такий приклад: — Ти, Хомо, напевно любиш вареники?

— Ще й як! — всміхається від вуха до вуха Хома, на втіху цілої класи.

— Отже, — продовжує учитель, — той вареник, що ти

його так любиш, складається з тіста й начинки. Тісто — це форма вареника, а сир, припустімо, чи картопля, — це його зміст.

— А на Андрея, — втручається Хома, — то дівчатиська ліплять вареники з попелом.

"Дівчатиська" співають, згадуючи приємні андріївські вечори високими сопранами, їм підтягають підбасками "хлопчиська". Не може здержатись від посмішки і вчитель.

— Ну, а тепер, Хомо, зрозумів, про що я говорив?

— Зрозумів, — задоволено відповідає Хома.

— А як зрозумів, — переходить учитель на діловий тон, — то скажи мені, яка є наша культура?

— Вона є українська на форму, — відказує впевнене Хома.

— А змістом? — допитує учитель.

— Змістом, — задумується Хома, поглядаючи на стелю, — змістом вона... Я забув те слово, — всміхається сам до себе, — змістом вона трохи піби не така, як би мусіла бути... а, наприклад, можна сказати? — звертається Хома до учителя.

— Говори наприклад.

— Наша культура, — валить впевнено Хома, — це щось таке, як, наприклад, відро з помиями, або вареник з попелом.

І ще одна збірка сатири дійшла до нас за межами України. Це збірка вже не в оригінальному виді, але переписана на машинці в якомусь повстанчому бункері. Обкладинка з твердого краткованого паперу, з дбайливо розписаною віньєтою: "Само історичне". Текст друкований на дрібному папірцеві. Зміст — сатиричні фейлетони і гумористичні поезії. Майже вся збірка — це сатира проти насильної колективізації. Колгоспний лад висміюється авторами нещадно. Ось фрагменти з фейлетону: "Відозва передовиків тваринництва". Тому, що "багато свійських тварин не можуть пристосуватися до суворого для них колгоспного клімату", передовики тваринництва зібрані на всесоюзній нараді в Москві пропонують використовувати в колгоспному господарстві горобців і зайців. Ось їх пропозиція в справі зайців:

"Зайцям у нашій майбутній соціалістичній господарці належить почесне місце. Своєю будовою і характером вони

найкраще підходять до того, щоб заступити в нашій господарстві вимираючих тепер у нас: коней, волів, овець і кіз. Всі ці тварини можуть бути заступлені одним лише зайцем.

Уміло і впору підібрана шерсть зайця заступить найкращу овечу вовну. Негірше від овечого і футро зайця. Воно, навпаки, легше і провісніше від овечого. Молоко від зайчих своїм хемічним складом нічим не уступає коров'ячому і козячому. Додаткові молочні зайчихи можуть дати молока не менше від наших колгоспних корів, і мають ту перевагу для нас, що самі себе забезпечують на зиму відповідно утепленими приміщеннями і достатніми харчами.

Зайці продукують багато гною. Він не гірший від конського, а вигідніший для нас тим, що вже при своєму складанні розтрушується на полі і не потребує вивожування зі стайні в поле та ручного розкидування, як гній коней, чи корів. До того, зайці угноюють завжди найкраще ті ділянки наших ланів, які найдалі положені від людських осель і до яких гною досі не довозилося“.

Далі говориться про тяглову силу зайця, яка "ні трохи не менша від такої ж сили зле перезимованого колгоспного коня, тягової сили якої ледь вистачає на те, щоб тягнути за собою свої власні ноги", та про "швидкість зайця". "Трудно навіть уявити собі," — пишуть передовики тваринництва у своїй відозві, — "скільки гектарів за 8 годин праці може покласти плуг запряжений зайцями“.

"Беручи до уваги вартість зайців для соціалістичного господарства, нарада пропонує:

а) Взяти на облік усіх зайців, зайчих і зайченят;

б) В колгоспах потворити зайчо-молочні ферми. Колгоспних доярок навчити розрізняти зайців від зайчих, щоб уникнути можливих непорозумінь при намаганнях доїти того, хто не надається до доєння;

в) Прикріпити молодіжну бригаду для збирання розгублюваної зайцем шерсті. Цю шерсть здавати на "Заготзайцешерстпункти“

г) До кожної пари дорослих зайців прикріпити одного "зайчуха" (з колишніх конюхів). Зобов'язати їх, до посівної кампанії, привчити всіх зайців ходити в упряжі. Розпочати масовий виріб зайчої упряжі, для чого можна перебрити всі волячі й коров'ячі ярма.

Нарада перестерігає перед намаганням використовувати тяглову силу зайчих і намаганнями змушувати зайців до доєння до того часу, "поки наша большевицька партія не переконає зайчих у можливості для них ходити в плузі, а зайців — в можливості доїтися".

Відозва передовиків тваринництва кінчається урочистим: "Хай живе наше нове соціалістичне тваринництво! Хай живе його надхненник і організатор — товариш Сталін!"

Ця сама збірка містить довшу інструкцію для вживання трактору МУ-2 ХТЗ. ХТЗ це назва не "Харківського Тракторного Заводу", але "Хрушовських Тракторних Заводів". і є гострою сатирою на розпорядження Хрушова про вживання корів (трактор МУ-2) для орки колгоспних ланів. А ось ще вірш про "Советську механізацію":

Прийшов наказ: "Засіяти
Високоякісно і впору!
Алло?.. Директор МТС?..
Давай у поле, брат, трактори!

— У двох бракує шестерень,
Мотор зіпсувся в одного..
— А решта? — Мусимо заждать,
Бо все одне нема пального.

Ех, мать твою... Гей конюхи,
Виводити у поле коні!
— Вже витягли усіх давно, —
Біліють кості в чистім полі!

— Волів у ярма запрягать!
— Волів? М'ясопоставки зжерли.
— Чи підростають вже бички?
— Росте ще кілька. Решта вмерли.

Колгоспниці! У плуг корів!
Бідо колгоспна, що робити?
Ревуть у ярах корови,
Пищать в кутку голодні діти.

У поле вийшов голова, —
— Зірвемо, братці, п'ятирічку!

А Настина корова де?
Нема корови, дай телечку!

У поле вийшов агроном,
Безрадо лиш розвів руками
І мудру раду він подав:
Скопати поле рискалями!..

Боротьба УПА важка, поскільки вона відбувається серед жахливих умов. Якою мусить бути велика моральна сила її бійців, коли вони можуть, серед усіх цих страхів, сміятись. Сміялись буйним, здоровим і дужим сміхом, що може статись заразливим...

— Як я показав йому свої аргументи, він зразу
признав мені рацію !

Анекдоти про славних людей

Маляр О. Новаківський, який дбав особливо про своє здоров'я, дав раз листоноші кілька сотиків й каже:

— Маєте тут, добрий чоловіче, на склянку пива Випийте за моє здоров'я!

Листоноша поглянув пильно на маляра й відповів:

— Ви дуже зле виглядаєте, маестро, тож не знаю, чи одне пиво вам допоможе.

На виставку АНУМ у Львові прийшов якось раз один: грошевитий, але мало освідчений громадянин. Йому показує виставку Ковжун і вказує на одну з картин захопленим рухом руки:

— Правдивий Мороз!

— Що? — зливувався з-черги громадянин, — який тут м о р о з ? Та ж це жнива на Поділлі!

Галактіон Чіпка, був відовий в Галичині мисливець. Раз гоїхав він на вакації до підгірської місцевости. В пенсіонаті питає господаря:

— А, скажіть мені, будь-ласка, чи тут є нагода щось улюблювати?

— Певно, — відповів господар, — щовечора в міському парку!

КАЛЯМБУР

Вагавсь самогубець: стрілятись чи ні?

В голові кружляли лиш гадки сумні:

Стрілятись, — казали. — Умерти — не мент!

Стрілив, і впав на цемент.

Дон Аграменто

А ШО ДАЛІ З ЛИСОМ МИКИТОЮ?

Колись давно, кожна казка кінчалась дуже просто:

"Мед - вино пили і довго жили"

або:

"Я скінчив, а ви йдіть спати".

Сьогодні цього замало. Кожний слухач, дитина чи дорослий, хоче знати: що далі? Як живуть славні герої казок сьогодні, де вони й що порабляють!

Тож і останній вірш Франкового "Лиса Микити":

"Тут кінчиться наша казка.

Всім, хто слухати був ласка,

Дай же Боже многих літ!" —

і так далі нікого абсолютно не вдоволяє. По-перше, бажати треба долярів, бо це найважливіше у наші роки, а по-друге, ніхто не хоче й слухати неясних поетичних слів. Кожний вимагає сьогодні конкретних речей і тому поезія не вартує ні зламаною американського цента; а хто хоче іншим бажати, розсилає під Новий Рік готові друки, розмальовані під смак старо-райової куховарки. Підписує їх і цей автограф звільняє людину відповідати на листи взагалі щонайменше до наступного Нового Року...

Якщо, отже, вас цікавить дальша доля Вовка Неситого, Малчи Фрузі, самого Лиса Микити, та інших героїв, можемо служити такими найновішими вістками:

Отож, усі вони живуть собі добре; одні з них краще, інші гірше, залежно від того, чи після війни попали в більшу чи меншу імперію.

Борсук Бабай, як вілхох. стрийко Лиса Микити, той, що завжди мав сердечне розуміння для його витівок, живе спокійно з невеликої суми заощаджених грошей. Купив собі скромну оселю, походить собі, покурює люльку та спокійно споживає дари Божі. Не признає ні авта, ні телевізії, ні інших дарів нашої очманілої від успіхів цивілізації. Під неділю чимчикує холодком до Лиса Микити, і там проводить цілий день. Політичні події його не цікавлять. Усе це вже було, — каже, або: — я вже не таке бачив! Покірний від народження, нікому не є ворог, а коли кінчається недільний день, він ковтає на дорогу вишнячку, прощається з лисячою сім'єю, і вертається додому.

Вовк Неситий із своєю Вовчицею заховався у темні бори. Колись хтось із наших днівзійників бачив його на Алясці. Вістка непевна, бо він майнув тільки тінню, і легко можна було кого іншого взяти за Вовка. Одне певне, що Вовк Неситий укривається в нетрях з сорому перед людьми: не може забути поразки від Лиса. А тому, що вже від років нікуди не ходить, перестали про нього писати в газетах і говорити через радіо. Він має ще далі несамовитий апетит; і це справляє йому деякі економічні труднощі. Дехто, несвідомий його історій з Лисом Микитою, запрошує його в гості. Але Вовк приходить rado лише туди, де дають добре їсти й не вживають консерв. Через ті, власне, консерви, оминає він своїх краян з галицької землі.

На обов'язкові академії не приходить, а коли зустріне час від часу Лиса, вдає, що його не бачить. Мабуть, на злість усім записався до Т-ва прихильників УНРади. Коли одного разу спитали його, чому він живе відлюдком, відповів, що похилий вік не дозволяє йому на товариські розваги, як теж і ревматизм, якого набрався в Крижівці.

Про Вовчицю, як побічну постать, слід згадати, що вона теж соромиться свого облізлого півхвоста і не заходить навіть до ніякого жіночого товариства. Тільки здалеку обмовляє всіх і вся, лиха за свою пригоду в потривці, та за те, що люди видрукували цю подію у 12-ій пісні біографії Лиса Микити.

Ведмідь Бурмило "пофалювац" до Канади і замешкав на стало в лісі. З рідних нетрів в Карпатах вистрашила його війна й москалі. Коли згадує з сентиментом рідні землі, ніколи не забуває похвалити селянський міл. Часто виходить на автостраду і стежить пильно, чи не їде хто із знайомих на будь-який американсько-канадійський з'їзд земляків.

Через гук і галас війни цар Лев подався й собі на чужину. Згадав давні легенди та переселився в свою прабатьківщину, до Єгипту. Закортіло йому покористуватися земними скарбами арабської землі, які були заховані у нафті, тим більше, що Лисовий скарб так по-дурному виховзнувся йому з лап. В Єгипті не закрів довго місяця, бо зразу появилися інші "царі", так що Лев мусів поступитися; потішає себе тепер, що завчасу чкурнув з Єгипту та оминув небезпеку життя. Жде тепер, що з того вийде й коли.

Кіт Мурлика попав в Аргентину, де знайшов у столиці неймовірне число своїх близьких і далеких свояків. Ще досі не встиг визнатися в усіх своїх тітках і сестринках. Удень спить, ввечорі виходить на прогулянку, сидить із свояками на пішоходах і на покрівлях кам'яниць, та влаштовує з ними безплатні концерти.

Мишей не їсть, вони нагадують йому пригоду з Лисом. Відживляється чим попало по хатах і сміттю, але те "чим попало" нераз дуже добірне і смаковите.

Взагалі, Вовк Несіпний, Велмідь Бурмилло і Кіт Мурлика політикою не цікавляться. Мають досить Іванової хати, в яку посалив їх нар Лев. А відомо, що демократичні в'язниці куди гірші від монархістичних.

Молодий Цап, син того Цапа, що був почесним секретарем, любить почесні, як і його батько. Тому став мовознавцем, хоч досі не опанував мовних законів НТШ і УВАН. Він справляє статті і чужі рукописи, а видавці його цінують не так за знання мови, як за те, що роботу виконує на час. Цап мріє, як і його батько, про славу й співає:

Не минуть мене гоноти,

А і край весь заговорить:

Бачте, Цап який стиліст!

Мавпа Фрузя осіла в Бразилії, де їй краще служить клімат. Дітиська повиростали і розсіялись по світі. Тільки дві доньки залишилися з нею і гона має доволі зайняття з онуками. Інші діти подалися до ЗДА. Звітлія вже не приїжджають, пишуть тільки листи. І так один син пише, що є інженером у тайній військовій індустрії й заробляє 3.000 доларів місячно. Мавпа Фрузя однак не дурна: знає, що син не є ніяким інженером, бо ж виїхав просто з ліса. Довідалася теж, що насправді він замітає ширк, а його жінка "клінує" за 35 доларів на тиждень.

Другий син пише, як то він робить рисунки для телевізії за 1.500 доларів і тільки третій, наймолодший пише правду: возносить морозиво по фабрині, тож має добрий джаб, бо може безконтрольно просидіти пів години та прочитати за цей час найновіші "камікси".

Мінько, той що його згадують у книжці, належить до еліти рідного пролетаріату, бо лікує людей і мусить робити прийняття для приятелів по 800 доларів (хоч насправді ви-

трачає лише 80, але так каже з вродженого гохштаплерства)..

Назагал кожний з них, живучи тепер у так могутній державі, уявляє собі, що це він якраз могутній і через те найдурніший замітач випинає з гордості грудь, забуваючи, що він все таки тільки мавпа.

Мавпа Фрузя читає ці листи, похитує головою стара, бо забагато бачила у світі, забагато знає. Вона ще далі має свої слабі сторони. Її дім — це кузня спліток; там про все знають і все чули. Але й добрі поради дає мавпа Фрузя всім тим, хто до неї звернеться, так бо стоїть у книжці:

Знаєш, де прийде до звади,
Добра баба до поради!

Дуже теж любить мавпа Фрузя, коли про неї балакають.
— Отож, ви про мене щось чували? — питає вдоволено, як за старих добрих часів.

— А Лис Микита? — питаєте. Живе він у своїй криївці біля Нью-Йорку. Дітей виховав на солідних людей, розбоєм більш не займається. Бере його не раз охота вкрати курку, але воліє зловити собі підгодовану, одну з багатьох із своєї кур'ячої ферми.

Купив собі легко проходженого "Каділяка" і на суботу та неділю виїжджає із своєю старою на свіже повітря. Нещодавно відвідав навіть "Союзівку" і дав інтерв'ю до "Мітли". На запит про царя Лева, відповів:

— Га, сьогодні хто живий, той цар!

Свої дні проводить працюючо: направить то дах, то водопровід, прикрутить де треба шрубку, перегляне старі журнали. З особливою охотою прочитує час від часу свою біографію, яку написала відома людина, що звалася Іван Франко.

Лисовичі — славний замок,
Не один там хід і ганок,
Ям, скриток, чимало є.

Лис Микита змурить очі і згадує. Що ж, тепер у нього не замок, а мурований дім, з телевізією і гаражем, цілком достосований до вимог лисових земляків.

В товаристві Лис Микита залишився "свій хлоп". Тут і там з кимсь пожартує, когось "набере", але все те лагідно і нешкідливо. В політиці проповідує нереальну ідею, що кожний

бореться по своїх силах. А що сил у нас небагато, то залишається самотньо розумна голова:

Нею треба нам крутити,
Ум мов бритву нагострити,
Все обдумати в один миг...

Цієї Лисової філософії ніхто поважно не бере. По-перше тому, що крутити треба головою як заплатити рати, а не як політикувати; по-друге, гострити сьогодні ніхто не вміє, бо всі голяться тепер "жилетками"... А обдумати? Легко говорити! Хто дбатиме про розумну голову, коли вона ні до чого не служить! Хіба до читання книжок, але кому вони потрібні! Кожний воліє сильніші руки, бо ними, а не головою можна заробити долари!

Розповідати про минулі пригоди Лис Микита не любить. Тоді мусів би згадати, що його батько був міністром, а це сьогодні у земляків не викликає ніякого враження. Бо не те важне, хто чим був, а важне те, хто має 20 доларів більше на банківському рахунку...

А всі витівки Лисові — нікому нічого не кажуть, бо вони діялися на рідній землі, а це ж не має значення. Інша річ, коли б усе те відбулося в їхній "другій" батьківщині.

Лис Микита все не знає: спокійно глядить, як люди дістають тутешнього "бзика", сам вляє дурного й спостерігає, як дурніють інші, щораз більш вдоволені і щасливі...

Василько

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

В одному з нью-йоркських готелів Іван чистить вікна й бачить, що Селепко вийшов з перев'язаною рукою.

— Що тобі сталося? Скалічився при чищенні шиб?

— Ні, — відповів Лавочка, я мав випадок. Учора я чистив вікна на 53-ому поверсі, як несподівано похитнувся та впав з вікна.

— Що? З 53-го поверху і ти ще живеш?

— Так, бо я — на щастя — впав до середини!

СПУТНІКІ ЯДА

Напелісінько, коли німецькі вчені випускали у стратосферу советського спутника, пузатий Нікіта стаканчика поливав, руки затирав, горді пляни думав-снував:

— Ех, спутнічок ти мой дарагой! Як світ дізнається про тебе — ошкою трястиметься. Америка так перелякається, що зразу на коекзистенцію піде з нами та погодиться на все, що лиш ми захочем... Ой, скоро вже, скоро, Европушка, така її мати, а за нею Азія, Африка, а там і цілий світ буде наш, московський, чи тее, советський...

А воєс, тим часом, літає, гонить собі отой спутнік по піднебесних просторах, а Америка ніяк не перелякалася його й не трусить штанами. Правда, у першому дні отого літання, якихсь двоє конгресменів перепудилися трохи, конгрес хотіли скликати, щоб над спутніком радити. Але це скоро пройшло й тепер американці здорово підсміхаються з того советського спутника. Куди не підеш, де не повернешся, з ким не заговориш — всюди: Спутнік... спутнік...

Встаєш рано, накручуєш радіо, щоб взнати котра година, — а там радіові весельчак:

— Бачив спутніка?

— Не бачив.

— І я не бачив.

І — ха-ха-ха — обидва заходяться реготом.

Стрічаються знайомі:

— Галло спутнік!

— Галло спутнік!

Приходьте до праці:

— Гальо, спутнік!

Надійде форман:

— Галло, спутнік.

Загляне бос:

— Увага, спутнік кружляє...

Затрубить хто голосніше гудком:

— Не галасуй, спутнік!..

Вирветься собачка панії з рук:

— Куди ти побіг, спутнік?

Уже ця спутнікіяда й до нашого брата, політичного емігранта добралася.

Ось вибралося кількох нас минулої неділі на футбольні змагання філадельфійського "Тризуба" з жидівською "Гасмонеею", чи пак, "Гакоагом" в Нью-Йорку. Умовились поїхати карою.

Всі зійшлися — бракує національного друга Грицька. Спізнився, значить. Нарешті з'явився, а всі до нього:

— Скоріше, спутнік, а то спізнаємося!..

Посідали в кару, їдемо, поспішаємо, бо вже пізнато. А тут тобі перед нас втербилося якась стара місця з новим Буюком і їде собі поволісіньки, мов волами сіренькими. Йї зовсім не спішно...

Наші повідчиняли в карі вікна та всі разом:

— Ей, спутнік! Дорогу дай, на змагання ж їдемо!..

Переганяє нашу кару якийсь молодий ковбойчик, а наші вголос:

— Кули прешся, спутнік!

Перед митною зупинкою — задержка. Наші до збірника:

— Ей, спутнік! Поспішай там, поспішай, бо нам спішно.

Приїхали на місце, а там кар — немає де нашої запаркувати. Сердяться Грицько:

— От, спутніки! І де їх в біса стільки назбиралося? Кари не маю де поставити...

Пригортає квитків чегга, як у советському раю за хлібом. Наші гукають до пролавія:

— Ей, спутнік, скоро давай квитки, а то змагання без нас почнуться...

Вибігають тризубівці на площу:

— Здорові були, спутніки!

Почалася гра. Заграє добре тризубівень, а публіка:

— Браво, спутнік!

Фавуює чужий грач: — Фуй, спутнік! Вигішите суддя проти "Тризуба", — кричать наші: — Як судюеш, спутнік? Проти "Гакоаг" — кричать тамті: — Фуй, спутнік!

Скінчилася гра. Гратують наші тризубівцям за виграти:

— Славно, спутніки!

Складають кондоленції для "Гакоаг":

— Фе, стидайтеся, спутніки, так програли?..

Вже той спутнік, трясця його матері, навіть і до мене причепився. Ось виходжу з грища, а тут хтось гукає:

— Здоров, спутнік! Не пізнаєш?

Дивлюся, а це Гершко з Мостів. Розговорились, а з кари вже кричать:

— Ей, спутнік, поспішай там з розмовою... Їдемо!

Приїжджаю додому, а там дружина:

— І де ти, спутніку, так довго барився?

Це вже розсердило мене докраю. Вибіг я на двір, побачив якусь зірку і почав грозити їй кулаком:

— Ей, ти, спутніку хрущовський! Що ти заподіяв? Цілу Америку розспутнічив. І мене не поминув...

Але чи ця зірка була спутнік — їйбо не знаю.

Може й задурнісінько якусь зірку вилаяв?

То хай вибачає.

З М І С Т

Замість передмови	3 стор.
Іван Евентуальний: Новорічне	5 "
Календарна частина	6 — 30 "
Микола Понеділок: Застріляся, благаю!	33 "
Юрій Тис: Поступ	43 "
З приписів доброго тону	45 "
П. Спека: Вівці	49 "
Нателе Скалія: Символічна карикатура	53 "
Микита Волокита: Садок вишневий... ..	60 "
Гриць Зазуля: Порали для тих, що пишуть додому	63 "
Микола Понеділок: Вівчур-розбійник	65 "
Дивне явище в І-шій У. Д.	70 "
Іван Евентуальний: Помилка	71 "
Дума про Отамана Дорошевича-Матлу	77 "
Гриць Мотика: Під банком	83 "
Муся Джаліль: Корова і закоханий	86 "
Маршал	87 "
Акакій Шпилька: Обережно з дружиною	92 "
Микола Понеділок: Вечірні курси	97 "
З літературної творчости Бабая	103 "
Проф. Л. Шанжовський: Гумор і сатира в УПА	109 "
Василько: А що далі з Лисом Микигою?	119 "
Степан Вусатий: Спутнікіяда	124 "

**ВИДАВНИЦТВО ЮЛІАНА СЕРЕДЯКА
БУЕНОС-АЙРЕС — АРГЕНТИНА**

поруває такі власні видання:

"Щоденник епіціонального героя Селепка Лавочки",
гумористична історія з життя І-ої Української
Дивізії "Галичина", стор. 160, ілюстр.

Юрій Тис: "Рейд у невідоме", історично-пригодниць-
ка повість про те, як троє козаків воювали в
Перу під проводом Пісарра, стор. 264, ілюстр.

Микола Понеділок: "Вітаміни", гумористичні образ-
ки по цей і по той бік океану, стор. 320, ілюстр.

Микола Понеділок: "А ми тую Червону Калину..."
П'єса на 3 дії, стор. 48.

Оксана Керч: "Альбатреси", повість про мистецьке
життя Львова перед II-гою світовою війною,
стор. 312, ілюстр.

"Мітла" — журнал гумору і сатири, виходить
щомісяця від 1949 р. Друк у двох красках, кожне
число багато ілюстроване.

**В 1958-ому році буде видано чергові твори
з української та перекладної літератури.**

**НАШІ ВИДАННЯ МОЖЕТЕ НАБУТИ В КОЖНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ НА ЕМІГРАЦІЇ**

**або безпосередньо у Видавництві:
EDITORIAL JULIAN SEREDIK
Casilla de Correo 7, (Sucursal 7).**

BUENOS AIRES — ARGENTINA

ВИДАВНИЦТВО

БУЕНОС - АЙРЕС